

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

KREDIET AAN MINDERJARIGEN

Inleiding

Waar als titel voor deze studie « Krediet aan minderjarigen » werd gekozen, dient vooreerst opgemerkt dat de term krediet hier in een enge zin moet worden opgevat.

Het is immers de bedoeling enkele richtlijnen te geven voor het financieren van aankopen afgesloten door minderjarigen.

Enkel deze vorm van kredietverlening zal dus worden behandeld, alhoewel dient opgemerkt te worden dat het merendeel van de aangehaalde beschouwingen kunnen toegepast worden op de kredietverlening in het algemeen.

De aankopen door een minderjarige afgesloten, kunnen op verschillende wijze gefinancierd worden.

De financiering kan geschieden door de verkoper zelf of door een derde persoon, die vreemd is aan het eigenlijke koopcontract en enkel tussenbeide komt als financierder.

Vervolgens kan de aankoop betaald worden door middel van een lening, die de minderjarige afsluit met een derde persoon, zonder gewag te maken van de aankoop tot wiens betaling de lening zal aangewend worden. In dit geval staan wij voor een leningsovereenkomst in de echte zin van het woord, Deze verschillende manieren van financieren, zullen achtereenvolgens gemaakt worden al naar gelang de minderjarige zelfstandig, zonder bijstand handelt, ofwel tegenwoordig wordt door zijn voogd, ofwel zelf ontvoogd is.

Deze studie bevat dan ook drie hoofdstukken, handelend over :

I. De minderjarige handelend zonder bijstand van zijn voogd.

II. De minderjarige bijgestaan door zijn voogd.

III. De ontvoogde minderjarige.

Elk hoofdstuk geeft eerst enkele algemene juridische beschouwingen over de persoon zelf van de minderjarige, de voogd of de ontvoogde.

Daarna wordt de handelingsbekwaamheid van deze personen onderzocht, om vervolgens over te gaan tot de toepassing van deze algemene beginselen op het speciaal geval van de kredietverlening.

Tot slot van elk hoofdstuk worden enkele richtlijnen gegeven van praktische aard.

De minderjarige handelend zonder bijstand van zijn voogd.

1. Artikel 1124 B.W. bepaalt dat minderjarigen onbekwaam zijn om contracten aan te gaan. Minderjarigen zijn personen, die de volle ouderdom van 21 jaar nog niet bereikt hebben. De wetgever heeft dan ook geoordeeld dat het nodig was hen te beschermen tegen hun eigen zwakheid en onwetendheid en tegen uitbuiting of benadeling vanwege derden.

Ten einde deze bescherming een doeltreffend karakter te geven, heeft men aan minderjarigen een meerderjarige persoon, voogd genoemd, toegevoegd. De voogd treedt dan ook op in de plaats van en voor de minderjarige. Om te vermijden dat de voogd eveneens lichtzinnig zou handelen, heeft de wetgever bepaald dat voor sommige belangrijke daden, hij zelf de toelating van de familierraad en soms zelfs de bekrachtiging er van door de rechtbank, moet krijgen. Bepaalde handelingen zijn hem zelfs volstrekt verboden.

2. Wat gebeurt er nu indien de minderjarige een overeenkomst afsluit in eigen naam, zonder tussenkomst van zijn voogd ?

Twee toestanden dienen onderzocht te worden : ofwel had de voogd, indien hij eenzelfde overeenkomst had afgesloten, de toelating nodig van de familierraad, eventueel bekrachtigd door de rechtbank, ofwel kon de voogd die rechtshandeling zelfstandig stellen, zonder om het even welke machtiging.

In het eerste geval is de overeenkomst, die aldus wordt afgesloten door de minderjarige alleen, zonder bijstand van zijn voogd, volstrekt nietig bij gebrek aan bevoegdmakende pleegvormen. De rechtshandeling is van rechtswege nietig omwille van de overtreding van de wet. De overeenkomst zou ten andere zelfs vernietigbaar geweest zijn, moest de voogd zelf de handeling gesteld hebben zonder toelating van de familierraad. Dit is des te meer waar voor de minderjarige, aangezien de wet speciaal die pleegvormen oplegt om de minderjarigen zo goed mogelijk te beschermen. (Zie : Kluyskens, t. I, n° 49 — De Page, t. II, n° 21 — Colin en Capitant, t. I, n° 556 — Josserand, t. I, n° 320 — Planiol en Ripert, t. I, n° 290.)

Indien echter de voogd geen pleegvormen heeft in acht te nemen en een dergelijke handeling gesteld wordt door de minderjarige alleen is, in principe, de overeenkomst, die aldus wordt afgesloten, geldig. Zij is echter steeds vernietigbaar wegens benadeling. In dat geval zal dan de minderjarige een actie tot vernietiging of rescisie moeten instellen. Hij zal moeten bewijzen dat hij, op het ogenblik dat het contract werd afgesloten, minderjarig was en tevens dat hij nadeel heeft geleden. Deze betrekkelijke nietigheid kan slechts door de minderjarige of door hen, die hem vertegenwoordigen, worden ingeroepen en niet door de derde, die met de onbekwame de overeenkomst heeft afgesloten, zoals blijkt uit artikel 1125 B.W. (zie: Kluyskens, t. I, n° 236 — De Page, t. II, n° 22 — Colin en Capitant, t. I, n° 555 — Jossierand, t. I, n° 320 — Planiol en Ripert, t. I, n° 290 — Laurent, t. XVI, n° 45 en volgende.)

3. Ter inlichting weze opgemerkt dat sommige rechtshandelingen van de minderjarige nooit vernietigbaar zijn, zelfs zo hij ze zonder tussenkomst van zijn voogd heeft gesteld. Deze handelingen worden nauwkeurig omschreven door de wet, zij houden echter geen verband met ons onderwerp.

4. Er weze eveneens aangestipt dat de minderjarige geen handelsdaden kan stellen, tenzij hij ontvoogd is en de speciale toestemming heeft gekregen om handel te drijven (infra n° 23).

Sommige auteurs menen dan ook, terecht naar onze mening, dat alle handelsdaden, ook de afzonderlijke, zoals bijvoorbeeld het ondertekenen van een wisselbrief, nietig zijn bij gebrek aan bevoegdmakende pleegvormen, zo zij gesteld worden door niet gemachtigde minderjarigen.

De meningen lopen uiteen aangaande het feit of deze verbintenissen, die als handelsdaad nietig zijn, als burgerlijke daad zouden blijven voortbestaan. (infra n° 23)

5. De eenvoudige verklaring van een minderjarige dat hij meerderjarig is, verhindert niet dat zijn rechtshandeling vernietigbaar is (art. 1306 B.W.). Het is immers de plicht van de tegenpartij na te gaan of deze verklaring juist is. Zo zij dit verzuimt, loopt zij gevaar dat de minderjarige de nietigheid zou kunnen invoeren.

Anders echter zou het zijn indien de minderjarige zich op bedrieglijke wijze voor meerderjarig zou doen doorgaan. De nietigheid zou dan niet kunnen ingeroepen worden, aangezien de handeling zou voortspruiten uit bedrog en dus hier het principe « nemo auditur suam propriam turpitudinem allegans » zou van toepassing zijn.

Eenzelfde toestand doet zich voor wanneer de verbintenis van de minderjarige zijn oorsprong vindt in een misdrijf of oneigenlijk misdrijf, door de minderjarige gepleegd (art. 1310 B.W.).

6. Kan de minderjarige zelfstandig een leningsovereenkomst afsluiten?

Naar blijkt uit artikel 457 B.W., moet de voogd zelf om een lening aan te gaan, hiertoe gemachtigd worden door de familierraad, wiens beslissing dan nog moet bekrachtigd worden door de Rechtbank van Eerste Aanleg. De sanctie voorzien bij niet naleving van deze formaliteit is de nietigheid wegens gebrek aan bevoegdmakende pleegvormen. Dit zal a fortiori het geval zijn indien een dergelijke handeling door de minderjarige alleen wordt gesteld.

Het gevolg van de vernietiging is het herstel in de

staat waarin de zaak en de partijen zich bevonden voor het aangaan van het contract. Iedere partij dient dus weer te geven wat zij gekregen heeft. Artikel 1312 B.W., bepaalt echter dat deze teruggave van de minderjarige niet kan gevorderd worden, tenzij bewezen is dat het betaalde tot zijn voordeel gestrekt heeft. Prof. Kluyskens (« De Verbintenissen », n° 240) meent zelfs dat de teruggave slechts kan geschieden voor zover de minderjarige het goed nog onder zich heeft. Hij voegt er als voorbeeld aan toe: « Een minderjarige heeft zonder tussenkomst van zijn voogd en zonder de bevoegdmakende pleegvormen een som van 10.000 frank ontleend, hij verkwt er de helft van; de lening wordt vernietigd, de minderjarige zal slechts 5.000 frank hoeven terug te geven. »

Wij treden de mening van deze auteur bij, anders zou de bescherming, die de wet aan de minderjarige verleent, een ijdel woord zijn.

7. Wat de financieringsovereenkomsten betreft, deze dienen, ons inziens, onderscheiden te worden in twee categorieën:

Ofwel wordt de financiering toegestaan door de persoon zelf, die de te financieren goederen verkoopt of de te financieren dienst presteert, ofwel geschiedt de financiering door een derde persoon.

In het eerste geval, menen wij dat de overeenkomst, die een dergelijke rechtshandeling vaststelt een koopverkoopcontract is, waarvan de betaling wordt uitgesteld. Deze rechtshandeling, ondanks dat zij zonder bijstand van de voogd wordt gesteld, is geldig. Zij kan echter steeds wegens benadeling vernietigd worden (supra n° 2).

Wanneer de aankoop gefinancierd wordt door een derde persoon, is de overeenkomst, die deze daad vaststelt, een contract sui generis. Het is geen koopcontract, aangezien de derde geenszins partij is in de verkoopovereenkomst, doch alleen tussenbeide komt als « financierder ». Hij kan dan ofwel de prijs van het verkochte goed of de gepresteerde dienst overmaken aan de koper, en dan is, naar onze mening, er een contract van lening, met al de gevolgen hieraan verbonden (supra n° 6), ofwel maakt hij de prijs over aan de verkoper of dienstpresteerder volgens de richtlijnen gegeven door de koper. In dit laatste geval is er geen echte lening, aangezien de fondsen niet overhandigd worden aan de koper. Wij menen echter dat artikel 457 B.W. bij analogie toepasselijk is, en dat dus de door de minderjarige aldus aangegane overeenkomst nietig is wegens gebrek aan bevoegdmakende pleegvormen.

8. Indien tot zekerheid van de lening of financiering wisselbrieven ondertekend worden door de minderjarige, kan deze handeling aanzien worden als een handelsdaad en is dus rechtens nietig.

Immers de minderjarige is niet bevoegd handelsdaden te stellen zonder ontvoogd en hiertoe speciaal gemachtigd te zijn (infra n° 23).

Vermelden wij nog dat De Page (t. II, n° 293 en 21 bis) deze handelingen als volstrekt nietig beschouwt, terwijl de Belgische rechtspraak, het Repertoire Pratique du Droit Belge (V. n° 15 en 1792) alsmede Fredericq (t. I, n° 71) menen dat de rechtshandeling als burgerlijke daad blijft voortbestaan. In dit laatste geval zijn natuurlijk alle bovengaande regels van toepassing.

9. Er dient opgemerkt dat artikel 20 van de wet tot regeling van de verkoop op afbetaling en van zijn financiering (9 juli 1957) welke niet toepasselijk is op de zuivere leningsverrichtingen — bepaalt dat de

lonen en wedden van de minderjarige, zelfs ontvoogde kinderen, uit hoofde van de verkoop en de lening op afbetaling, geregeld bij gezegde wet, niet vatbaar zijn voor overdracht of beslag.

Men kan zich afvragen of de wetgever hier enkel het geval bedoeld heeft waar de kinderen samen optreden met de ouders, ofwel of het hier gaat over minderjarigen in het algemeen, in welk geval men niet goed het nut inziet van het woord « kinderen » in deze zin.

Anderzijds dient vermeld dat bovenaangehaalde alinea deel uitmaakt van een artikel waar spraak is over de afstand van loon en wedde in het algemeen en waar, in elk geval, geen vermelding wordt gemaakt van de ouders.

Wij menen dan ook dat het de bedoeling van de wetgever is geweest de minderjarige in het algemeen, zelfs de ontvoogde, te beschermen.

10. Tot besluit dient gezegd dat het verlenen van een lening of een financiering aan een minderjarige steeds kan aanleiding geven tot vernietiging.

Een echte lening, of wat daarmee gelijkgesteld kan worden, is van rechtswege nietig.

De andere rechtshandelingen zijn in elk geval vernietigbaar wegens benadeling.

Het is dus van uitzonderlijk belang de juiste geboortedatum van de kredietvrager te kennen. De voorlegging van de eenzelveheidskaart moet dan ook steeds worden geëist, vermits de eenvoudige bewering van de minderjarige dat hij meerderjarig is, het risico van de vernietiging niet wegneemt. Het zou kunnen gebeuren dat de eenzelveheidskaart vervalst is, maar in dat geval zou de verrichting niet vernietigbaar zijn, aangezien zij zou voortspruiten uit een bedrieglijke handeling van de minderjarige.

Wij trekken er de aandacht op dat de borgtocht voor een overeenkomst afgesloten door een minderjarige, luidens artikel 2012 B.W., geldig is en blijft, zelfs al wordt de hoofdovereenkomst vernietigd (infra n° 26).

De minderjarige bijgestaan door zijn voogd.

11. Ter bescherming van de minderjarige heeft de wet hem een persoon toegevoegd, die bekwaam is om voor hem zorg te dragen om zijn goederen te beheren. Deze persoon is de voogd. Deze vertegenwoordigt, volgens artikel 450 van het Burgerlijk Wetboek, de minderjarige in al zijn burgerlijke handelingen en houdt zich hoofdzakelijk bezig met het bestuur van de goederen en de persoon van de minderjarige. De voogd handelt dus voor en in de plaats van zijn pupil. Hij is zijn wettelijke mandataris.

Als bestuurder van het vermogen van de minderjarige kan dan ook de voogd alle rechtshandelingen, die hiervoor noodzakelijk zijn, stellen. Hij beschikt dus over een volledige bevoegdheid tot handelen voor en in naam van zijn pupil.

12. Het dient echter gezegd dat die volheid van bevoegdheid relatief is. Inderdaad, de wet legt soms aan de voogd formaliteiten op, die hij hoeft in acht te nemen. Hij is echter slechts tot in achtname van deze formaliteiten verplicht, voor zover deze uitdrukkelijk door de wet zijn voorgeschreven.

Zo zal in sommige, wel bepaalde gevallen, de voogd slechts mogen handelen in aanwezigheid van de toeziende voogd, of na de toestemming van de familieraad

verkregen te hebben. Deze toestemming moet dan soms nog bekrachtigd worden door de rechtbank.

Enkele rechtshandelingen zijn de voogd zelfs volledig verboden omwille van het te groot belang voor de minderjarige of wegens het feit dat de voogd er persoonlijk belang bij heeft.

13. Wat gebeurt nu indien de voogd een overeenkomst heeft gesloten in naam van en voor zijn pupil ?

Indien door de wet geen pleegvormen werden voorgeschreven, die dienen in acht genomen te worden voor het afsluiten van die bepaalde overeenkomst, of aan de voogd geen verbod wordt opgelegd om dat te doen, dan is de overeenkomst volkomen geldig. Zij is niet vernietigbaar. Ingeval er een zware fout moest begaan zijn door de voogd, zou de minderjarige gebeurlijk een verhaal hebben op zijn voogd, maar tegenover derden is de overeenkomst onaantastbaar.

Een zelfde toestand doet zich voor indien aan de voogd bepaalde pleegvormen werden opgelegd, en hij deze heeft in acht genomen. De voogd is dan ten overstaan van zijn pupil nog gedekt door de toestemming van de familieraad en eventueel door de homologatie van de rechtbank.

Indien echter de voogd de opgelegde formaliteiten niet heeft in acht genomen, is de rechtshandeling van rechtswege nietig omwille van de wetsovertreding. De nietigheid kan door ieder belanghebbende worden aangevraagd en moet door de rechter zonder verder onderzoek worden uitgesproken.

In dat geval zal de verbintenis beschouwd worden alsof zij nooit heeft bestaan. De partijen en de zaken zullen teruggeplaatst worden in de staat waarin zij zich bevonden voordat de verbintenis werd aangegaan. Indien er reeds uitvoering was zullen de partijen wederkerig moeten teruggeven wat zij reeds hebben gekregen.

Het zal, ons inziens, eveneens voor de derde onmogelijk zijn schadevergoeding te eisen van de voogd. Immers naar het principe dat iedereen verondersteld is de wet te kennen, moest de derde weten dat voor die bepaalde rechtshandeling de voogd de door de wet voorgeschreven formaliteiten moest navolgen.

De minderjarige kan echter wel van zijn voogd vergoeding eisen voor de geleden schade. Immers de voogd is een wettelijke lasthebber, hij is dus verantwoordelijk voor zijn zware fouten en de miskenning van de hem opgelegde pleegvormen kan als dusdanig beschouwd worden.

14. Kan de voogd in naam van zijn pupil een leningsovereenkomst afsluiten ?

Zoals gezegd hoeft de voogd voor sommige handelingen bepaalde bevoegdmakende pleegvormen in acht te nemen. Zo is hij o.m. verplicht de machtiging van de familieraad en de bekrachtiging van de rechtbank te vragen, wanneer hij voor en namens zijn pupil een lening wil aangaan (artikelen 457 en 458 B.W.).

Een lening aangaan is een ernstige daad, die zware gevolgen kan hebben. De wetgever heeft dan ook de minderjarige zo goed mogelijk willen beschermen.

Zo zal de familieraad, blijkens artikel 457 van het Burgerlijk Wetboek, zijn machtiging om een lening aan te gaan slechts kunnen verlenen indien die lening volstrekt noodzakelijk is of aan de minderjarige een klaarblijkelijk voordeel kan verschaffen. Zij zal nauwkeurig de beknopte rekening moeten onderzoeken, die haar voorgelegd wordt door de voogd en waaruit moet blijken dat het gereed geld, de onroerende goederen en de inkomsten van de minderjarige ontoereikend zijn.

Indien de voogd dan de machtiging van de familieraad verkregen heeft, hoeft hij nog de bekrachtiging

te krijgen van de Rechtbank van Eerste Aanleg, die, de Procureur des Konings gehoord, in de raadkamer beslist.

Wanneer de voogd al deze formaliteiten heeft nagevolgd, is de overeenkomst onaantastbaar. Zoniet is zij van rechtswege nietig op grond van de wetsovertreding.

Zie. Kluyskens, t. I, n^o 235; De Page, t. II, n^o 24; Colin en Capittant, t. I, n^{os} 559 en 561; Planiol en Ripert, t. I, n^o 290.

15. Kan de voogd in naam van en voor zijn pupil een financieringsovereenkomst afsluiten?

In dit geval zal telkens moeten nagegaan worden of achter de financieringsovereenkomst soms geen leningscontract schuil gaat. In dit laatste geval zal de voogd natuurlijk alle bovenvermelde formaliteiten moeten in acht nemen, zoniet is de overeenkomst van rechtswege nietig.

Waar het echter om een verkoopcontract gaat met uitstel van betaling, heeft de voogd geen pleegvormen na te volgen, vermits de wet hem er geen oplegt. De overeenkomst is dan ook onaantastbaar.

16. Om volledig te zijn dient vermeld dat artikel 20 van de wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en zijn financiering, bepaalt dat de lonen en wedden van minderjarigen niet vatbaar zijn voor overdracht of beslag.

Ook zou de voogd niet in de plaats van de minderjarige zijn loon kunnen afstaan, aangezien de minderjarige zelfstandig zijn diensten kan verhuren en ook het loon hem in eigen handen kan uitgekeerd worden (artikelen 34 en 35 van de wet van 10 maart 1900).

17. Kan de voogd handelsdaden afsluiten voor zijn pupil?

Het gaat hier om afzonderlijke handelsdaden, zoals bijvoorbeeld het ondertekenen van wisselbrieven.

Artikel 6 van de wet van 15 december 1872 verzet zich hiertegen uitdrukkelijk. Zij verklaart deze rechtshandelingen nietig als handelsdaad. Kan zij dan blijven voortbestaan als burgerlijke handeling? Wij menen van niet, aangezien de verrichtingen, die als handelsdaden worden beschouwd en opgesomd zijn in artikelen 2 en 3 van bovenaangehaalde wet, niet behoren tot deze welke normaal door de voogd kunnen gesteld worden. Zij zullen dus eveneens als burgerlijke handeling nietig zijn bij gebrek aan bevoegdheid van hem die ze gesteld heeft. De voogd zal dan echter persoonlijk aansprakelijk kunnen gesteld worden (Fredericq, t. I, n^o 77).

18. De voogd kan dus, mits hij gebeurlijk de nodige formaliteiten in acht neemt, geldig een lenings- of financieringsovereenkomst afsluiten in plaats van en in naam van zijn pupil.

Indien de voogd niet de vader of de moeder van de minderjarige is, zal men er goed aan doen hun de titels te vragen, die hen de voogdelijke macht hebben gegeven.

Het zal steeds nuttig zijn inlichtingen in te winnen over de voogd zelf. Immers het is mogelijk dat deze zich op bedrieglijke wijze voor voogd doet doorgaan. In dat geval echter zou hij persoonlijk aansprakelijk gesteld kunnen worden voor de uitvoering van de overeenkomst.

Vermelden wij nog dat de borgstelling voor een overeenkomst aangegaan door de voogd in naam van zijn pupil, geldig is en blijft, zelfs wanneer de overeenkomst nietig is (infra, n^o 26).

De ontvoogde minderjarige.

19. De emancipatie of ontvoogding heeft tot gevolg dat de minderjarige onttrokken wordt aan de ouderlijke of voogdelijke macht en bevoegd wordt om zelf zijn goederen te beheren.

Zoals verder zal blijken is deze bevoegdheid echter aan sommige beperkingen onderworpen. Men kan zelfs zeggen dat de onbevoegdheid de regel is en de bevoegdheid de uitzondering.

De ontvoogding kan van rechtswege geschieden door het huwelijk (artikel 476 B. W.), ofwel vrijwillig door een plechtige verklaring van de hiervoor bevoegde personen (artikel 477 B. W. en volgende). Deze personen zijn de vader, of zo deze in de onmogelijkheid verkeert deze verklaring af te leggen, de moeder. In deze gevallen moet de minderjarige de volle leeftijd van 15 jaar hebben bereikt (artikel 477 B. W.).

Indien de minderjarige geen vader of moeder meer heeft, kan hij door de familierraad ontvoogd worden. Hij moet dan echter ten volle 18 jaar oud zijn.

De ontvoogding door de ouders of door de familierraad geschiedt door een plechtige verklaring afgelegd voor de vrederechter, bijgestaan door zijn griffier.

20. Welke bekwaamheid verleent de wet aan de ontvoogde minderjarige?

De handelingsbekwaamheid die aan de geëmancipeerde minderjarige wordt verleend is beperkt. Vier categorieën van rechtshandelingen dienen onderzocht te worden:

A. — Rechtshandelingen die de ontvoogde minderjarige alleen kan verrichten.

Dit zijn alle daden die niets als daden van louter beheer zijn (artikel 481 B. W.).

Voor zover het dus daden van louter beheer betreft heeft de ontvoogde minderjarige de bijstand van niemand nodig. Ook hoeft hij geen speciale pleegvormen in acht te nemen.

Onder de rechtshandelingen, die de geëmancipeerde alleen kan stellen, vermeldt professor Kluyskens (t. VII, n^o 783, 8^o) de aankoop van roerende en zelfs van onroerende goederen, indien de aankoopprijs voortkomt van inkomsten, die de geëmancipeerde ontvangen heeft en bijeengespaard. De Page (t. II, n^o 284, 4^o) voegt hieraan toe: « de betaling der schulden ». Het gaat hier meestal om verbintenissen, die kunnen voldaan worden met het normale inkomen van de ontvoogde.

B. Rechtshandelingen, waarvoor de bijstand van de curator vereist is.

Dit zijn handelingen die, alhoewel zij niet van louter beheer zijn, toch niet zo belangrijk zijn dat de wetgever de tussenkomst van de familierraad of van de rechtbank nodig acht.

Het gaat hier over grensgevallen, waar de scheidslijn tussen kapitaal en inkomen niet goed kan getrokken worden. De meeste van deze rechtshandelingen worden uitdrukkelijk door de wet aangeduid; anderen echter moeten hier aan toegevoegd worden, omdat de prestatie, waartoe de ontvoogde zich verbindt, te belangrijk is om zonder bijstand te kunnen gedaan te worden.

C. Rechtshandelingen, waarvoor speciale formaliteiten vereist zijn.

Zo moet in bepaalde gevallen de ontvoogde minderjarige de toestemming krijgen van de familierraad. Soms

moet deze toestemming nog bekrachtigd worden door de rechtbank.

Artikel 483 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat deze twee formaliteiten onder meer dienen in acht genomen te worden, indien de ontvoogde minderjarige een lening wil aangaan en dit zonder onderscheid of het om grote of kleine bedragen gaat, dus zelfs indien de geëmancipeerde de lening zou kunnen terugbetalen met zijn inkomsten.

D. — Sommige, door de wet nauwkeurig omschreven handelingen mogen onder geen voorwaarden door de ontvoogde minderjarige gesteld worden.

21. Is de rechtshandeling, die door de ontvoogde minderjarige geldig alleen, zonder bijstand, kan gesteld worden, onaantastbaar?

Artikel 481 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de ontvoogde minderjarige, wat de daden van louter beheer betreft, niet in zijn vorige toestand kan hersteld worden in al de gevallen waarin de meerderjarige zelf het niet kan. Hij zal dus geen actie tot vernietiging kunnen inspannen.

Zijn rechtshandelingen zijn dus niet vernietigbaar wegens benadeling.

Uit artikel 484 van het Burgerlijk Wetboek blijkt echter dat de verbintenissen, die de geëmancipeerde door aankopen of anderszins mocht hebben aangegaan, verminderd kunnen worden in geval zij overdreven zijn. Dit is niet hetzelfde als vernietiging wegens benadeling. Immers benadeling onderstelt dat wat de minderjarige heeft gekregen minder waard is dan wat hij er voor moet in de plaats geven. Overdrijving daarentegen hangt af van de persoonlijke toestand, van het vermogen van de geëmancipeerde. Zij staat dus in verband met de uitgaven waartoe de ontvoogde zich verbindt.

De vermindering wegens overdrijving heeft eerder tot doel het kapitaal van de ontvoogde minderjarige te beschermen. Zo zal de rechter dan ook bij zijn uitspraak rekening houden met het vermogen van de minderjarige, de goed of kwade trouw van de persoon met wie de overeenkomst werd afgesloten, de nuttigheid of nutteloosheid van de uitgave en zo meer.

Er weze opgemerkt dat de verbintenissen niet nietig zijn, alleen verminderbaar. Zij zullen in evenredigheid gebracht worden tot het inkomen van de minderjarige. Soms echter zal de vermindering gelijk staan met een vernietiging, indien de rechtbank besluit dat de overeenkomst in haar geheel overdreven is.

Zie: Kluyskens, t. VII, n° 784; De Page, t. II, n° 28 en 29; Colin en Capitant, t. I, n° 561; Josserand, t. I, n° 331 en 334.

22. Indien de ontvoogde minderjarige een rechtshandeling heeft gesteld zonder de bijstand van zijn curator, daar waar deze vereist was, is deze handeling vernietigbaar wegens benadeling (Kluyskens, t. VII, n° 786; De Page, t. II, n° 27; Colin en Capitant, t. I, n° 561).

Waar de toestemming van de familieraad en gebeurlijk de bekrachtiging hiervan door de rechtbank noodzakelijk is, en de ontvoogde minderjarige deze handeling heeft gesteld zonder in achtname van deze formaliteiten, is zijn rechtshandeling van rechtswege nietig wegens verzuim van de door de wet opgelegde bevoegdmakende pleegvormen (Kluyskens, t. VII, n° 787; Schicks en Vanisterbeek, t. II, n° 366).

23. Een speciale toestand doet zich voor wanneer de minderjarige ontvoogd is en daarenboven nog speciaal gemachtigd wordt om handel te drijven.

De minderjarige moet hiervoor aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a) ontvoogd zijn;
- b) ten volle 18 jaar oud zijn;
- c) de plechtige en speciale toestemming hebben van hen die de ouderlijke macht uitoefenen;
- d) de akte die deze toestemming vasatstelt, moet overgeschreven worden in een openbaar register, dat wordt gehouden ter griffie van de Rechtbank van Koophandel of, bij gebreke hieraan, de Rechtbank van Eerste Aanleg van de woonplaats van de minderjarige. (Handelswetboek, Boek I, Iitel I, artikel 4.)

Er weze opgemerkt dat aan deze voorwaarden dient voldaan te worden zelfs door de minderjarige, die ontvoogd is door het huwelijk.

PlanioI en Ripert (t. I, n° 647) menen dat de voorwaarden dienen verenigd te zijn zelfs voor het stellen van een afzonderlijke handelsdaad, zoals het onderteekenen van wisselbrieven.

Indien de minderjarige voldoet aan al de voorwaarden, dan wordt hij, wat zijn handelsdaden betreft, met een meerderjarige gelijk gesteld. Er kan dan dus geen sprake zijn van vernietiging of vermindering van de door hem aangegane verbintenissen (De Page, t. II, n° 31).

Indien de minderjarige niet aan de vereiste voorwaarden voldoet, is er nietigheid wegens gebrek aan bevoegdmakende pleegvormen.

De vraag is nu of deze nietigheid alleen toepasselijk is op de rechtshandelingen in zover deze een daad van koophandel uitmaken, ofwel of zij volledig nietig is. De Belgische rechtspraak en rechtsleer (Beltjens, Encycl., Code Com., artikel 4, n° 24 tot 36; Rep. Prat. Dr. Belge, n° 15 en 1792), alsmede Fredericq (t. I, n° 71) menen dat de rechtshandeling blijft voortbestaan als burgerlijke akte, welke dan natuurlijk nog gebeurlijk kan vernietigd of verminderd worden.

Wij menen echter met De Page (t. II, n° 21bis), de Franse rechtspraak en rechtsleer (Thaler, Droit Com., n° 155) dat de rechtshandelingen, die door de minderjarige in zulke omstandigheden afgesloten worden, volstrekt nietig zijn, en als burgerlijke, en als handelsdaad. Immers hoe kan een daad, die van nature uit een handelsdaad is, behouden blijven als burgerlijke daad? Daarenboven heeft de wet een speciale publiciteit opgelegd, zodat elke belanghebbende hiervan kennis kan nemen en het dus aan zijn eigen onachtzaamheid te wijten is, indien de zaak slecht afloopt.

24. Zoals vroeger werd gezien kan de ontvoogde minderjarige zijn loon niet meer afstaan. Ook kan geen beslag meer op gelegd worden. Dit spruit voort uit artikel 20 van de wet tot regeling van de verkoop op afbetaling. Het spreekt van zelf dat dit verbod slechts geldt voor zover de schuld, waarvoor beslag gelegd wordt of het loon wordt afgestaan, moet voortspruiten uit een contract van verkoop op afbetaling of de financiering ervan (supra n° 9).

25. Welke is nu de toepassing van bovenvermelde regels op het toestaan van een lening of financiering aan een ontvoogde minderjarige?

Wanneer het krediet wordt toegestaan onder de vorm van een lening, dus met afgifte van de fondsen in handen van de kredietaanvrager, zal deze laatste, indien hij ontvoogd is, de toestemming van de familieraad en de bekrachtiging van de rechtbank moeten bekomen.

Heeft hij deze formaliteiten vervuld, dan is de overeenkomst onaantastbaar. Werden echter de bevoegd-

makende pleegvormen niet nageleefd, dan is de overeenkomst van rechtswege nietig.

De kredietverlener zal dus in elk geval zorgvuldig moeten nagaan of de formaliteiten degelijk vervuld werden. Waar het om een aankoop op afbetaling gaat, afgesloten door een geëmancipeerde, dient onderzocht of deze som geen lening verduikt. Indien dit het geval is, verkeert men in dezelfde toestand als voor een gewone lening. Indien het echter om een zuivere aankoop op afbetaling gaat, menen wij dat de ontvoogde deze rechtshandeling zonder tussenkomst van wie ook kan afsluiten, waar de prestatie, waartoe hij zich verbindt, de perken van zijn inkomen niet te boven gaat. Immers, wij staan hier voor een daad van louter beheer. Zoals hoger vermeld (supra n° 21) zijn deze overeenkomsten echter steeds verminderbaar wegens overdrijving. Dit kan zich onder meer voordoen wanneer een ontvoogde minderjarige met een klein inkomen zich een voorwerp aanschaf van grote waarde. Alles hangt hier dus af van het verband inkomen - waarde van de goederen.

Men kan zich ten andere afvragen of de rechter niet steeds zal oordelen dat er overdrijving is, wanneer hij zich moet uitspreken over een zaak, waarin de ontvoogde in gebreke is te betalen. Immers, het feit dat niet betaald wordt, kan juist het bewijs zijn dat de ontvoogde minderjarige zijn inkomsten heeft overschat in verband met het door hem te betalen bedrag.

Indien de geëmancipeerde minderjarige een aankoop op afbetaling aangaat, waarvan de prijs slechts kan voldaan worden door een voorafname op het kapitaal, is, ons inziens, de bijstand van de curator vereist (De Page, t. II, n° 287).

26. Men kan zich borg stellen voor een verbintenis,

die vernietigbaar is (artikel 2012 B. W.). De borgstelling is er immers juist op gericht om de schuldeiser een zekerheid te geven. Hier dus wordt de zekerheid geëist wegens het vernietigbaar karakter van de hoofdverbintenis.

Hij dus die zich borg stelt voor een ontvoogde minderjarige zal gebonden zijn door zijn verbintenis, zelfs indien de hoofdovereenkomst nietig is, of verminderd wordt uit hoofde van de minderjarigheid van de hoofdschuldenaar.

27. Tot besluit kan dus gezegd worden dat krediet verlenen aan een ontvoogde minderjarige een daad is welke met de meest omzichtigheid moet geschieden.

Men zal eerst moeten nagaan of de minderjarige wel ontvoogd is. Indien de ontvoogding geschied is door een plechtige akte, dan is deze te vinden ter griffie van het vredegerecht, waar de verklaring werd afgelegd. De griffier is verplicht er een afschrift van te geven. De wettelijke emancipatie wordt vastgesteld door het feit dat de minderjarige gehuwd is.

Vervolgens dient de aard zelf van de overeenkomst onderzocht te worden.

Sluit de ontvoogde minderjarige alleen en zonder bijstand een aankoop op afbetaling af, dan kan deze overeenkomst verminderd worden wegens overdrijving. Waar het om een lening gaat, of een overeenkomst, die hiermede kan gelijk gesteld worden, dienen de bevoegd makende pleegvormen nagevolgd te worden. De kredietverlener zal dan ook moeten nagaan of dit is gebeurd. In elk geval zal het voorzichtig zijn een borg te vragen.

DE RAEYMAEKER Julien P. P. L.,
Doctor in de rechten.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 2 december 1957.

Voorzitter: M. Giroul.

Raadsheer-verslaggever: M. Valentin.

1e Advocaat-generaal: M. Janssens de Bisthoven.

Openbaarheid van de rechtspraak. — Verrichting van rechtscollege buiten de voor de terechtzittingen gewoonlijk bestemde lokalen.

Wanneer een wijzend rechtscollege zich buiten de de lokalen begeeft waar de terechtzitting gewoonlijk gehouden wordt, teneinde tot onderzoeksverrichtingen over te gaan, wordt de terechtzitting voortgezet op de plaats, waar dit rechtscollege zich begeven heeft en moet aldaar met dezelfde grondwettelijke en wettelijke waarborgen omgeven zijn, zoals wanneer zij wordt gehouden in de voor de terechtzitting bestemde lokalen.

Een akte van rechtspleging of de beslissing zelf dient derhalve vast te stellen, dat de verrichting is uitgevoerd door al de rechters, die de beslissing gewezen hebben, en dat de regelen betreffende de openbaarheid van de terechtzitting en het contradictoir karakter van het onderzoek op de terechtzitting zijn nageleefd.

Claes en Patteet.

Gelet op het bestreden arrest, op 4 april 1957, door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 96 en 97 van de Grondwet, doordat gewezen is over een door een substantiële nietigheid aangetaste rechtspleging, naardien in het proces-verbaal van de terechtzitting, op 13 juni 1946 door het Hof van Beroep gehouden in de lokalen van het Ministerie van Justitie niet vastgesteld is dat de regels van de openbaarheid der terechtzittingen nageleefd zijn, naardien uit de stukken der rechtspleging evenmin blijkt dat dezelfde regelen nageleefd zijn wanneer de rechtbank op 1 oktober 1955 het afdraaien van de litigieuze films in de lokalen van het Ministerie van Justitie bijgewoond heeft;

Overwegende dat het proces-verbaal van de terechtzitting, op 13 juni 1956 door het Hof van Beroep gehouden in het Ministerie van Justitie, vermeldt dat «in aanwezigheid van beklaagden Claes en Patteet en van hun raadsliden... het Hof het afdraaien van de films bijwoont»; dat het de aanduiding draagt: «terrechtzitting van 13 juni 1956», het woord «openbare» dat in de gedrukte tekst na het woord «terrechtzitting» staat door de griffier vernietigd zijnde;

Overwegende dat, wanneer een wijzend rechtscollege zich buiten de lokalen begeeft waar de terechtzitting gewoonlijk gehouden wordt ten einde tot onderzoeks-

verrichtingen over te gaan, zoals ten deze het vertonen van films, de terechtzitting voortgezet wordt op de plaats waar dat rechtscollege zich begeven heeft en aldaar met dezelfde grondwettelijke en wettelijke waarborgen dient omgeven te zijn als wanneer zij gehouden wordt in de voor de terechtzittingen bestemde lokalen;

Dat derhalve een rechtsplegingsakte of de beslissing zelf dient vast te stellen dat de verrichting uitgevoerd werd door alle magistraten die de beslissing gewezen hebben en dat de regelen betreffende de openbaarheid der terechtzitting en het contradictoir karakter van het onderzoek op de terechtzitting nageleefd werden;

Overwegende dat noch uit het proces-verbaal van de terechtzitting, door het Hof van Beroep op 13 juni 1956 in het Ministerie van Justitie gehouden, noch uit enig ander stuk van de rechtspleging blijkt dat deze terechtzitting openbaar geweest is of dat de sluiting van de deuren regelmatig uitgesproken werd; dat dienvolgens het naleven van artikel 97 van de Grondwet niet bewezen is;

Overwegende dat het ontbreken van deze substantiële formaliteit de nietigheid met zich brengt van het op de terechtzitting van 13 juni 1956 gedaan onderzoek, en van het daarop gevolgde arrest;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest in zover het aanleggers veroordeelt tot een straf, tot een deel van de kosten en het de in het dispositief vermelde voorwerpen verbeurd verklaart;

Beveelt dat van onderhavig arrest melding zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Laat de kosten de Staat ten laste;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van Beroep te Luik.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 23 januari 1957.

Voorzitter : M. Fettweis.

Raadsheer-Verslaggever : M. Moriamé.

Advocaat-generaal : M. Depelchin.

Wegverkeer. — Lichtsignalen. — Stelsel met twee kleuren. — Artikel 104 verkeersreglement.

Artikel 104 van het verkeersreglement bepaalt, dat bij het stelsel met twee kleuren het rode licht betekent, dat het signaal niet mag voorbijgereden worden en het groen licht, dat het signaal mag voorbijgereden worden.

Volgens het laatste lid van voormeld artikel heeft het rode licht, dat verschijnt terwijl het groene licht blijft branden, dezelfde betekenis als het gele licht bij het stelsel met drie kleuren, namelijk dat het signaal niet mag voorbijgereden worden, tenzij de bestuurder bij het aangaan van het gele licht het signaal zo dicht is genaderd, dat hij niet meer op voldoende veilige wijze kan stilstaan.

Al is door het reglement niet voorzien het verschijnen van het groen licht terwijl het rode nog brandt, volgt daaruit evenwel niet, dat door dat verschijnen het door het rode licht aangewezen verbod het signaal voorbij te rijden vervalt.

Lhoest T. t./ Putzeis J.

Gelet op het bestreden vonnis, op 2 mei 1956 in hoger beroep gewezen door de correctionele rechtbank te Luik;

I. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing gewezen over de publieke vordering :

A) ten laste van verweerder Putzeis, medebeklaagde van aanlegger :

Overwegende dat aanlegger zonder hoedanigheid is om tegen deze beslissing op te komen;

B) ten laste van aanlegger :

1) Aangaande de beslissing van vrijspraak van de tweede telastlegging :

Overwegende dat aanlegger bij gebrek aan belang niet ontvankelijk is om zich tegen deze beslissing te voorzien;

2) Aangaande de beslissing van veroordeling uit hoofde van inbreuk op artikel 7-2 van de wegcode :

Over het eerste middel, schending van artikel 104 van de wegcode van 8 april 1954, doordat het bestreden vonnis, om aanlegger te veroordelen, vaststelt dat de botsing tussen het voertuig van aanlegger en dat van verweerder Putzeis zich voorgedaan heeft op een kruispunt waar het verkeer geregeld is door normaal werkende lichtsignalen met twee kleuren, dat elke der bestuurders het kruispunt doorgereden is toen de lichten, na voor aanlegger rood en voor verweerder groen te zijn geweest, in beide richtingen groen en rood geworden waren, dan wanneer deze vaststellingen impliceren dat de kwestieuze signalen niet overeenkwamen met de voorschriften van voormeld artikel 104, vermits het signaal met twee kleuren moet voorafgaan aan het verschijnen van het rode licht, doch niet aan dat van het groene licht;

Overwegende dat artikel 104 van de wegcode bepaalt dat, bij het stelsel met twee kleuren, het rode licht betekent : dat het signaal niet mag voorbijgereden worden, en het groene licht : dat het signaal mag voorbijgereden worden;

Dat, volgens het laatste lid van voormeld artikel het rode licht dat verschijnt terwijl het groene licht blijft branden dezelfde betekenis heeft als het gele licht bij het stelsel met drie kleuren, namelijk : dat het signaal niet mag voorbijgereden worden, tenzij de bestuurder bij het aangaan van het gele licht het signaal zo dicht is genaderd, dat hij niet meer op voldoende veilige wijze kan stilstaan;

Overwegende dat, al is geen verschijnen van het groene licht, terwijl het rode nog brandt, door het reglement voorzien, daaruit evenwel niet volgt dat door dat verschijnen het verbod het signaal voorbij te rijden hetwelk het rode licht aanduidt, vervalt;

Overwegende dat de rechter over de grond uit de vaststelling dat aanlegger het lichtsignaal voorbijgereden is terwijl het licht rood was en hoewel benevens dat rode licht een groen licht aangegaan was, wettelijk heeft kunnen besluiten dat aanlegger artikel 7-2 van de wegcode van 8 april 1954 overtreden had;

Dat het middel niet kan aangenomen worden; (verder zonder belang)

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 23 november 1957.

Voorzitter: M. Eyben.

Raadsheren: M.M. Dellois en Sury.

Advocaat-generaal: M. Van der Perren.

Advocaten: Mrs. Cortvriendt en Van Hoecke.

Contract « sui generis ». — Overeenkomst tot ter beschikkingstelling van een vriesruimte. — Geen lastgeving.

De overeenkomst, die tot voorwerp heeft het ter beschikking stellen van een vriesruimte in de koelhuizen van een van partijen tegen betaling van een bepaald bedrag, is een contract « sui generis », zodat in hoofdzaak de bedoelingen van partijen moeten worden nagegaan; zij is bovendien een toetredingsovereenkomst, daar de ene partij zich moet onderwerpen aan de tevoren door de wederpartij eenzijdig opgestelde voorwaarden.

Door het feit, dat de exploitant van de vriesruimte de goederen heeft gelost en opgestapeld, mag geenszins worden afgeleid, dat hij als lasthebber van de andere partij is opgetreden.

De ondertekening van de vrachtbrief door de exploitant van de vriesruimte impliceert niet, dat hij enige verplichting op zich heeft genomen om de koopwaar zelfs naar haar uiterlijke toestand na te zien.

N.V. Mechelse ijsfabrieken
t./ N.V. De Beukelaersfabrieken.

Gezien de geregistreerde uitgifte van het bestreden vonnis, door de Rechtbank van Koophandel, zetelende te Antwerpen, op 18 mei 1956 geveld;

Gelet op de akte van beroep dd. 12 november 1956;

Overwegende dat het beroep, in behoorlijke vorm en tijdig ingesteld, ontvankelijk is;

Overwegende dat geïntimeerde aan de vennootschap van Deens recht « Kay Johansen » een belangrijke partij bevroren eieren had besteld, die te Antwerpen moest afgeleverd worden in de koelhuizen van appellante; dat het vervoer, ten laste van de verkooptster werd uitgevoerd door een vervoerder door haar aangesteld; dat de eieren, na een volgens de aangestelde deskundige te langdurige reis bij appellante aankwamen op 22 juli 1952 om 17 uur en slechts 's anderendaags om 7 uur door het personeel van appellante gelost werden en in de koelhuizen geplaatst; dat geïntimeerde de waren betaalde op 30 juli 1952 en slechts begin september 1952 de slechte staat van de eieren vaststelde;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis van geïntimeerde gericht werd tegen haar verkooptster « Kay Johansen » en tegen appellante; dat de eerste rechter, na vastgesteld te hebben dat de schade geleden door geïntimeerde, tengevolge de levering van bedorven bevonden koopwaar, uitsluitend te wijten was aan fouten begaan door de vervoerder, maar waarvoor de niet verschenen gedaagde « Kay Johansen » verantwoordelijk was, deze vennootschap veroordeelde tot terugbetaling van de aankoopprijs met tolrechten, overdrachtstaks en frigokosten; dat tegenover appel-

lante de eerste rechter besliste dat de schade berokkend aan geïntimeerde door de fouten van appellante nog niet met zekerheid kon bepaald worden en zou afhangen van de mogelijkheid van uitvoering van de veroordeling tegen « Kay Johannes » uitgesproken; dat, bovendien, de eis tegen appellante in ondergeschikte orde zou afhangen van de uitslag van een getuigenverhoor door het vonnis bevolen;

Overwegende dat de eerste rechter de fouten van appellante aanstipt als « een gemis van benaerstiging » en waakzaamheid in de uitoefening van een lastgeving, hebbende als voorwerp de inontvangstneming » van goederen voor rekening van aanlegster »;

Overwegende dat de overeenkomst tussen partijen als voorwerp had het ter beschikking stellen van een vriesruimte in de koelhuizen van appellante mits betaling ener som van 50 frank per m³ en per maand; dat appellante terecht opmerkt dat dergelijke overeenkomst een contract « sui generis » uitmaakt, waar men hoofdzakelijk de bedoelingen van partijen moet nagaan; dat zij bovendien een adhesiecontract uitmaakt, vermits de cliënt zich dient te onderwerpen aan de op voorhand gestelde voorwaarden van de opberger;

Overwegende dat het normaal voorkomt dat de opberger zich gelast met de manutentie der goederen in zijn inrichting; dat men geenszins mag afleiden uit het feit dat appellante de goederen loste en opstapelde dat zij als mandataris van geïntimeerde optrad om de goederen in ontvangst te nemen; dat het in rekening brengen van een bedrag van 60 frank per ton voor het « lossen en stapelen in frigo » evenmin het bestaan van een lastgeving om de goederen in ontvangst te nemen bewijst;

Overwegende dat appellante, weliswaar, de vrachtbrief van de vervoerder heeft afgetekend, maar dergelijke verrichting bij afwezigheid van een vertegenwoordiger van geïntimeerde — het personeel van geïntimeerde was met verlof — noodzakelijkerwijze moest geschieden om de koopwaar te lossen en in de koelhuizen te bergen; dat de ondertekening van de vrachtbrief niet impliceert dat appellante tegenover geïntimeerde enige verplichting zou hebben aangenomen om de koopwaar zelf uiterlijk na te zien; dat de koopwaar op onderrichtingen van geïntimeerde naar de koelhuizen van appellante werden verzonden, alwaar geïntimeerde zelf diende te zorgen voor de eigenlijke inontvangstneming en het nazicht; dat appellante haar verplichtingen had vervuld wanneer zij na het lossen en stapelen van de goederen deze in haar koelhuizen bewaard had in dezelfde toestand waarin zij hen ontving;

Overwegende dat men aan appellante niet mag verwijten dat de vrachtwagen ongelost de ganse nacht van 22 op 23 juli 1952 op de binnenkoer van appellante bleef staan; dat het vaststaat dat de vrachtwagen bij appellante aankwam buiten de openingsuren van de instelling van appellante, wanneer haar personeel vertrokken was; dat geïntimeerde zich diende te schikken naar deze openingsuren en aan haar verkooptster hieromtrent de nodige onderrichtingen moest geven;

Overwegende dat uit het deskundig verslag blijkt dat het bederf der eieren reeds voltrokken was op het ogenblik dat zij in de koelhuizen van appellante werden geborgen, zodat geen fout in de bewaring van appellante kan toegeschreven worden;

Overwegende dat geïntimeerde aan appellante verwijt de vrachtbrief zonder voorbehoud te hebben afgetekend, wanneer zij vastgesteld had dat een groot gedeelte der bussen eieren ontvoren en vloeibaar waren geworden;

Overwegende echter dat appellante bij afwezigheid van enige lastgeving om tot de ontvangst der koopwaar tegenover de vervoerder over te gaan, geen verplichting had enig voorbehoud op de vrachtbrief te vermelden; dat waar zij niet gelast was de koopwaar na te zien, zij ook geen voorbehoud diende te maken aangaande de staat der goederen;

Overwegende dat het niet opgaat de quasi-delictuele verantwoordelijkheid van appellante in te roepen, wanneer de verhoudingen tussen partijen door een overeenkomst worden beheerst;

Overwegende dat men zich de vraag mag stellen of appellante enige contractuele verplichting had geïntimeerde onmiddellijk in kennis te stellen van haar bevindingen aangaande de ontduoing der eieren; dat het geen twijfel lijdt — en appellante geeft dit toe, vermits zij beweert telefonisch geïntimeerde te hebben verwittigd, hetgeen door geïntimeerde wordt geloofwaardig — dat zij beter gedaan had geïntimeerde van haar vaststellingen op de hoogte te stellen;

Overwegende echter, dat zelfs aangenomen dat appellante alzo te kort kwam aan een contractuele verplichting, de band tussen dit verzuim en de schade door geïntimeerde geleden geen karakter van noodzakelijkheid vertoont;

Overwegende inderdaad, dat het onbegrijpelijk voorkomt dat een handelaar, die eetwaren aan bederf onderhevig, voor een waarde van nagenoeg 400.000 frank uit het buitenland invoert, deze goederen betaalt zonder zich eens te vergewissen van hun toestand en van hun gelijkvormigheid met de proeflevering, die voorheen geschiedde;

Overwegende dat dient aangestipt dat geïntimeerde, dank zij de vervoerdocumenten en het schrijven van appellante dd. 23 juni 1952, zich rekenschap kon geven van de al te langdurige reis der bussen eieren, reden te meer om over te gaan tot een degelijk onderzoek der koopwaar, vooraleer deze te betalen;

Overwegende dat het geen twijfel lijdt dat de toestand gans verschillend zou geweest zijn, indien geïntimeerde haar eis strekkende tot ontbinding van de verkoopsovereenkomst tegen « Kay Johansen » had ingeleid vóór de betaling van de koopprijs; dat in dit geval de onmogelijkheid van uitvoering van de veroordeling tegen de verkoopster niet in aanmerking zou gekomen zijn;

Overwegende dat de schade door geïntimeerde ondergaan — in de verhoudingen tussen partijen — uitsluitend te wijten is aan de grove nalatigheid, die zij aan de dag legde in de behartiging van haar eigen belangen.

Om deze redenen :

Het Hof,
Gezien artikel 24 der wet van 15 juni 1935,
Ontvangt het beroep en het incidenteel beroep.
Verklaart het beroep gegrond.

Doet het bestreden vonnis te iet. Wijzigende, verklaart de oorspronkelijke eis van geïntimeerde tegen appellante ongegrond en wijst haar ervan af.

Veroordeelt geïntimeerde tot de kosten van beide aanleggen tegenover appellante.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 31 mei 1957.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. Verougstraete en De Vreese.

Advocaat-generaal : M. Matthys.

Advocaten : Mrs. Van Beylen en Van Ginderachter
loco Mr. Eeckhout.

Onrechtmatige daad. — Aansprakelijkheid van de verhuurder van paarden aan gelegenheidsruiters op het strand ener kustgemeente.

Wanneer de verhuurder van een paard ten tijde van het ontstaan van de schade de juridische bewaking over het dier niet meer had, kan hij niet aansprakelijk worden gesteld krachtens artikel 1385 B.W. Wel kan hij aansprakelijk zijn krachtens artikel 1382 B.W., indien hij een persoonlijke fout heeft begaan.

Hij, die een paard huurt om er alleen mede te rijden, doet zich daardoor doorgaan als daartoe bekwaam en neemt alle daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheid op zich, behalve wanneer de verhuurder redenen heeft om het tegendeel te vermoeden.

Danihel t./ Maas L. en M.

Gezien de stukken, o.m. het vonnis gewezen door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge, op 14 december 1955;

Overwegende dat het hoger beroep regelmatig is naar de vorm en tijdig werd ingesteld;

Overwegende dat Maes Myriam, meerderjarig geworden, het geding ingeleid door haar vader, bij akte van pleitbezorger tot pleitbezorger dd. 5 april 1957, herneemt;

dat deze gedingherneming ontvankelijk is voor dit deel der oorspronkelijke vordering voor hetwelk vader Lionel Maas optrad in zijn hoedanigheid van vader wettelijke beheerder van de goederen zijner minderjarige dochter;

Overwegende dat de eerste rechter terecht oordeelde dat appellant, die het paard in huur had gegeven, de juridische bewaking over het dier niet meer had, en derhalve niet aansprakelijk kan worden gesteld op grond van artikel 1385 B.W.;

dat de vraag alleen is of appellant een persoonlijke fout heeft begaan (artikel 1382 B.W.);

Overwegende dat geïntimeerden, en met hen de eerste rechter, aan appellant verwijten het paard zonder enige begeleiding te hebben toevertrouwd aan een niet bekwaam ruiter;

Overwegende dat de eerste rechter oordeelkundig aanstipt dat ervaren ruiters hun geliefde sport doorgaans niet zullen komen beoefenen op het minderwaardige soort paarden die op het strand door verhuurders van paarden worden ter beschikking gesteld; dat het inderdaad veeleer amateurs en gelegheidspaardrijders zijn die daarvan gebruik maken;

Overwegende dat de eerste rechter hieruit afleidt dat appellant de plicht had, vooraleer aan zijn huurders, zonder enige begeleiding, en paard toe te vertrouwen, zich van hun ervaring te verzekeren, en dat

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

appellant derhalve een fout beging door dit ter zake niet te doen, terwijl de onbekwaamheid van de huurder Braet achteraf bleek uit de wijze waarop hij het ongeval veroorzaakte;

Overwegend dat appellant vooreerst niet zonder reden laat gelden — daargelaten dat men het de persoon van een huurder niet kan aanzien of hij een bekwaam ruiter is of niet — hij die een paard huurt om er alleen mede te rijden, zich zodoende doet doorgaan als daartoe bekwaam, en aldus — behalve indien de verhuurder redenen heeft om het tegendeel te vermoeden — alle daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheid op zich neemt;

Overwegende dat het ter zake niet gaat om jongere of oudere kinderen die zeker van een geleider dienen vergezeld, maar om een volwassen persoon van 22 jaar;

dat men ook niet mag uit het oog verliezen dat de huur wordt toegestaan met het oog op een eenvoudige rit, heen en weer op het strand tussen twee golfbrekers, op een plaats door het gemeentebestuur voor dit gebruik voorbehouden en waar, theoretisch althans, geen baders zijn toegelaten;

Overwegende dat men redelijkerwijze moet aannemen dat voor zulke rit een beperkte bekwaamheid in het paardrijden volstaat;

Overwegende nu dat appellant, zonder daarin door geïntimeerden te worden tegengesproken, doet gelden dat Braet, zonder een eigenlijke «ruiter» te zijn; toch iemand is die af en toe uit liefhebberij op het strand gaat paardrijden en daartoe een paard in huur neemt;

dat geïntimeerden zélf toegeven dat Braet reeds vroeger paarden had gehuurd bij appellant;

dat, in strijd met wat geïntimeerden voorhouden, niets erop wijst dat deze vroegere ritten appellant hadden moeten overtuigen van Braet's onbekwaamheid;

Overwegende dat men het in die omstandigheden appellant niet kan ten kwade duiden zijn paard zonder begeleiding te hebben toevertrouwd aan een persoon waarvan hij niet moest vermoeden dat hij onbekwaam was de eenvoudige rit te doen waarvoor hij het dier in huur nam;

dat appellant integendeel voldoende redenen had om Braet te beschouwen als een te dien einde voldoende bekwaam paardrijder;

dat hij in die omstandigheden niet gehouden was de huur te weigeren of Braet aan een soort proef te onderwerpen of hem een begeleider mee te geven.

Overwegende dat ook de omstandigheden van het ongeval zélf niet zozeer wijzen op een gemis aan elementaire bekwaamheid bij Braet om een paard te nemen, dan op onoplettendheid, onbezonnenheid of onvoldoende behendigheid om een plotse hindernis te ontwijken;

dat immers uit de eigen verklaring van het slachtoffer blijkt dat, vóór het ongeval, Braet reeds verscheidene malen de afstand tussen de golfbrekers heen en weer in galop had afgelegd, en derhalve zijn paard telkens had weten aan te sporen, in te tomen en rechtsomkeer te doen maken, wat toch reeds wijst op een zekere bekwaamheid in het paardrijden;

dat Braet anderzijds de gezusters Maes pas op het strand blijkt te hebben zien liggen of zitten toen hij op twee meter afstand ervan genaderd was;

dat hij toen inderdaad onbekwaam bleek zijn paard nog tijdig in te houden of de meisjes te ontwijken;

dat Braet echter, om het ongeval alsdan nog te

vermijden, een vaardigheid in de ruitersport (benevens koelbloedigheid en reflexen) had moeten aan de dag leggen die voor zulke strandritten normaal niet onontbeerlijk zijn;

dat nogmaals men van appellant niet mag eisen, voor zulke strandritten, vanwege zijn huurders méér bekwaamheid en ervaring te vorderen dan deze die hij gerechtigd was bij Braet aanwezig te achten;

dat de omstandigheid dat Braet het paard wellicht te snel liet galopperen, op een plaats waar in feite badgasten aanwezig waren, alweer wijst op onvoorzichtigheid (waarvoor appellant niet moet instaan) veeleer dan op onbekwaamheid een paard te menen;

dat ten slotte nergens uit blijkt dat het ging om een «onstuimig en geweldig» paard;

Overwegende dat tegen appellant geen enkele fout kan worden weerhouden;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935,

Alle andere en meeromvattende besluiten verwerpende als ongegrond,

Ontvangt de gedingherneming door Maes Myriam bij akte van pleitbezorger tot pleitbezorger dd. 5 april 1957 betekend, doch alleen voor zover de oorspronkelijke vordering door Maes Lionel was ingesteld in zijn hoedanigheid van vader wettige beheerder over de goederen van zijn minderjarige dochter; behoudt de partij Maes Lionel in zake voor zover haar oorspronkelijke vordering was ingesteld in eigen naam;

Ontvangt het hoger beroep op het incidenteel beroep;

Verklaart het eerste gegrond en het tweede ongegrond; doet het bestreden vonnis te niet in de mate waarin het door beroep werd bestreden, en, opnieuw wijzende, verklaart de vordering ingeleid tegen de partij Daniël ongegrond en ontslaat deze laatste van elke veroordeling;

Veroordeelt geïntimeerden tot het gedeelte der kosten dat in eerste aanleg ten laste werd gelegd van appellant, en tot al de kosten van beroep;

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 27 november 1957.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Vanparijs en Lefebvre de ten Hove.

Advocaat-generaal : M. De Hoon.

Advocaten : Mrs. De Ketelaere en Van Damme.

Hoger beroep. — Ontvankelijkheid. — Geen berusting in het tussenvonnis, waarvan hoger beroep. — Bescheiden uitgegaan van de «X & zoon» — In casu geen rechtspersoon (geen feitelijke vennootschap).

Bij voorraad uitvoerbaar verklaard tussenvonnis, waarbij een deskundige werd aangesteld; de vrijwillige aanwezigheid van appellant bij het deskundig onderzoek, en zulks zonder enig voorbehoud, kan niet gelden als berusting in het tussenvonnis.

Dagvaarding door de oorspronkelijke eiser X (thans geïntimeerde) in persoonlijke naam, terwijl alle bescheiden zijn uitgegaan van «X & zoon». Daar uit niets blijkt, dat onder deze benaming een rechtspersoon schuilt, is zij slechts een aanwijzing

van een samenwerking tussen vader en zoon in gezinsverband met ondergeschiktheid van de zoon aan de vader.

De Vooght t./ De Graeve.

Gezien de stukken, o.m. de uitgiften van de aangevochten vonnissen onderscheidenlijk op 27 oktober 1955 en 12 april 1956 verleend door de Rechtbank van Koophandel te Brugge;

Overwegende dat de vordering van De Graeve strekt tot betaling van het saldo, verschuldigd door de appelland, De Vooght, wegens herstelling van zijn vissersvaartuig;

dat de eerste rechter, na aanstelling van een deskundige bij tussenvonnissen d.d. 27 oktober 1955, de eigenaar van de boot veroordeeld heeft tot betaling van het saldo dat op grond van de bevindingen van de deskundige verschuldigd bleef;

Ontvankelijkheid van het beroep :

Overwegende dat geïntimeerde te vergeefs opwerpt dat appelland, wegens berusting in het tussenvonnissen d.d. 27 oktober 1955, verstoten zou blijven van hoger beroep tegen die beslissing;

dat inderdaad dat vonnis uitvoerbaar verklaard was bij voorraad, zodat de vrijwillige aanwezigheid van appelland bij het deskundig onderzoek, en zulks zonder het minste voorbehoud, niet kan gelden als berusting in het tussenvonnissen;

dat appelland bij dat tussenvonnissen ook niet in al zijn vorderingen voldaan werd, vermits hij in de eerste plaats besloten had tot de niet-ontvankelijkheid en ook de ongegrondheid van de oorspronkelijke vordering en slechts subsidiair een deskundig onderzoek had geëist;

Overwegende dat derhalve het hoger beroep regelmatig ingesteld werd tegen beide vonnissen;

Ontvankelijkheid van de vordering :

Overwegende dat appelland aanvoert dat de vordering niet ontvankelijk is, daar zij uitgaat van De Graeve Leon en hij, bij de herstelling van zijn vaartuig «contractueel, gehandeld heeft met de rechtspersoon „Leon De Graeve & Zoon” »;

dat hij voorhoudt dat de factuur, welke hem na de herstelling werd toegestuurd, uitgaat van «Leon De Graeve & Zoon» zoals trouwens ook het aanvankelijk opgemaakt bestek en de latere briefwisseling;

Overwegende dat geen bewijs voorligt dat onder voormelde benamingen een «rechtspersoon» — het zou ter zake slechts kunnen gaan om een feitelijke vennootschap — schuilt;

dat inderdaad niets aanwijst dat Leon De Graeve en zijn zoon iets in gemeenschap hebben gebracht, noch dat zij het inzicht hadden samen een onderneming te exploiteren en daarbij winst en risico te delen;

dat, bij ontstentenis van andere gegevens, de aangehaalde vermeldingen op de factuur en andere bescheiden uitgaande van geïntimeerde slechts aanwijzingen zijn van een samenwerking tussen vader en zoon in gezinsverband en met ondergeschiktheid van de tweede aan de eerste;

dat zulks bevestigd wordt door de omstandigheid dat alleen Leon De Graeve de bescheiden betreffende de overeenkomst tussen partijen ondertekende en zulks

niet namens een vennootschap of firma, doch blijkbaar uit eigen naam;

Overwegende dat meteen vaststaat dat appelland tot herstelling van zijn vaartuig wel onderhandelde met geïntimeerde en niet met een feitelijke vennootschap;

Nopens de grond :

Overwegende dat appelland voorhoudt dat hij niet gehouden is tot meer dan de tot de herstelling overeengekomen forfaitaire prijs;

Overwegende dat geïntimeerde op 10 februari 1954 aan appelland een beknopt bestek liet geworden omtrent de herstelling van het vaartuig van deze laatste, dat een uitgave van 34.000 fr. voorzag;

dat eerst in juni 1954 tot de herstelling werd overgegaan;

dat generlei bewijs voorligt dat appelland intussen het bestek had aanvaard noch dat partijen overeenkwamen het bestek en niets anders uit te voeren;

dat bij de tenuitvoerlegging van de herstellingswerken, belangrijke posten van het bestek ter zijde gelaten werden, wijl meerdere posten anders werden uitgevoerd en allerlei onvoorziene en grotere werken werden gepresteerd;

dat, na het beëindigen van de werken, door geïntimeerde op 13 september 1954 aan appelland een factuur werd toegestuurd, welke zeer gedetailleerd was en een bedrag bereikte van 84.856,75 fr.;

dat appelland op 17 september 1954 een betaling deed aan geïntimeerde van 20.000 fr. en zulks zonder enigerlei voorbehoud;

dat, toen geïntimeerde op 28 februari en 4 april 1955 appelland verzocht zijn schuld te vereffenen, hij geen gewag maakte van forfait noch van overschrijding er van doch slechts nader bescheid vroeg over de betrekking tussen sommige posten van de factuur en bepaalde herstellingswerken;

Overwegende dat dan ook uit de houding zelf van geïntimeerde in verband met de tenuitvoerlegging van de overeenkomst tot herstelling van het vaartuig blijkt dat tot die herstelling geen forfaitaire prijs bedongen werd en dat het bestek d.d. 10 februari 1954 slechts een raming uitmaakte van de kosten van sommige werken, welke volgens geïntimeerde bij die herstelling in het vooruitzicht dienden gesteld te worden;

dat die houding tevens uitwijst dat partijen overeenkwamen door geïntimeerde de werken tot herstelling te laten uitvoeren tegen alsdan gangbare normale prijzen, met dien verstande dat de in het bestek begrepen werken overeenkomstig de aldaar voorziene prijzen zouden ten uitvoer gelegd worden;

Overwegende dat appelland verder de behoorlijke uitvoering van zijn opdracht door de deskundige en het deskundig verslag zelf aanvecht;

Overwegende dat de deskundige de opmetingen deed aan boord van het hersteld vaartuig in tegenwoordigheid van partijen en nota's nam «aan de hand van beider uitleggingen»; dat het verslag uitwijst dat de opmetingen nauwkeurig gedaan werden;

dat herhalve ten onrechte en niet zonder een zekere roekeloosheid beweerd wordt door appelland dat de deskundige verzuimde partijen te horen in hun uitleggingen en opmerkingen en daarenboven naliet vast te stellen op het vaartuig of en in welke mate de gefactureerde bijkomende werken werkelijk werden uitgevoerd;

Overwegende dat, indien de deskundige vóór de neerlegging van zijn verslag geen mededeling deed

van zijn bevindingen aan partijen, niet gebleken is dat zulks enigermate tot schade of krenking van de rechten van appelland kon leiden;

dat appelland inderdaad bij de opmetingen aanwezig was en reeds uit het bestek en de faktuur de toegepaste prijzen kende, zodat hij ook zonder die mededeling alle nuttige gegevens aan de deskundige kon doen aanmerken;

Overwegende dat, indien de deskundige na de opmetingen gedaan te hebben in aanwezigheid van partijen zich naderhand nog naar de scheepswerf van geïntimeerde begaf en o.m. de ploegbaas van deze laatste om inlichtingen verzocht zonder appelland daartoe uitgenodigd te hebben, evenmin blijkt dat de tegenpartij bij die bewerkingen tussenbeide kwam;

dat deze latere verrichtingen veeleer voorkomen als een controle van de aanvankelijk opgetekende gegevens en niets aanwijst dat zulks strekte tot nadeel voor appelland noch tot krenking van zijn rechten;

Overwegende dat appelland nog aanvoert dat de deskundige vergissingen beging door als bijkomende werken te aanzien hetgeen reeds begrepen was in het bestek;

dat de deskundige de door geïntimeerde uitgevoerde werken naging en nauwkeurige opmetingen van de hoeveelheden deed met vergelijking ten aanzien van het bestek en tot de bevinding kwam dat, benevens hetgeen in het bestek voorzien was, o. m. in de omgeving van de mazouttank, aan het achterdek, schans en roerkoning werken waren gepresteerd en dat hij de waarde er van berekende;

Overwegende dat appelland het verslag hekelt omdat in verband met de bijkomende leveringen de inslag van de lonen op 60 % werd vastgesteld tegenover 40 % voor de materialen zonder dat nagegaan werd welke het werkelijk aantal gepresteerde werkuren was;

Overwegende dat het er voor de deskundige ingevolge zijn opdracht op aan kwam in verband met de werken en leveringen in meer de normale prijs na te gaan;

dat deze opdracht en werkwijze in overeenstemming was met hetgeen De Vooght vóór de eerste rechter vorderde;

dat de deskundige, dank zij zijn technische bevoegdheid, de inslag van die lonen berekend heeft op dezelfde basis als deze aangewend bij het bestek;

dat deze berekeningswijze gans verantwoord voorkomt, des te meer daar de bijkomstige leveringen (zoals verf, carboline, enz.) van die aard zijn dat zij tot de uitvoering van de werken een grotere hoeveelheid arbeidsuren vereisen, zodat zeker de vastgestelde inslag gerechtvaardigd is;

Om deze redenen :

Het Hof,
wijzend op tegenspraak,
gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935;

Gehoord de heer advocaat-generaal Stevigny in zijn eensluidend advies nopens de ontvankelijkheid van het hoger beroep;

alle andere of strijdige besluiten als niet gegrond verwerpend,

verklaart appelland ontvankelijk doch niet gegrond in zijn hoger beroep;

Bevestigt de aangevochten vonnissen in al hun beschikkingen;

Verwijst appelland in de kosten van de aanleg.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

26 maart 1958.

Voorzitter : M. Carlier.
O.M. : M. Marchand.
Advocaat : Mr. François.

Financieringscontracten. — Bevoegde rechter inzake contracten, aangegaan vóór de inwerkingtreding van de wet van 9 juli 1957. — Toepasselijkheid van het gemene recht.

In de wet van 9 juli 1957 is nagelaten te bepalen welke rechter bevoegd is inzake financieringscontracten, aangegaan vóór het in kracht treden van de nieuwe wet.

Op deze bevoegdheid is het gewone recht van toepassing, zodat geldig is het beding in de overeenkomst, waarbij partijen een bepaalde rechter hebben gekozen om kennis te nemen van hun eventuele geschillen uit de overeenkomst.

N.V. Belgische Kredietverzekeringsmaatschappij
t./ Van Dijk en Bosny.

Overwegende dat de vordering strekt verweerders hoofdelijk te horen veroordelen om aan eisende vennootschap, op grond van een op 24 februari 1956 tussen partijen afgesloten financieringscontract, het nog door hen verschuldigde saldo, t.w. in hoofdsom 17.126 frank, te betalen;

Overwegende dat verweerders, alhoewel regelmatig gedaagd, geen pleitbezorger hebben aangesteld;

Over de bevoegdheid :

Overwegende dat het geding, ingeleid door een dagvaarding daterend van na het in werking treden van de wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en van zijn financiering, betrekking heeft op een voor gezegde wet aangegane overeenkomst en dat het er op aankomt te bepalen welke rechtbank bevoegd is om het geschil te beslechten;

Overwegende dat bijaldien de wetten geen terugwerkende kracht hebben als het er om gaat de rechtsgeldigheid van contracten te bepalen (Cass. Belge 15 maart 1850, Pas. 1850, I, 228); hetzelfde niet geldt als de nieuwe wet vraagpunten regelt betreffende de bevoegdheid *ratione materiae* en *ratione loci*; dat het dan gaat om een bepaling die de openbare orde aanbelangt en dat de wetsbepalingen in verband met de bevoegdheid en de rechtspleging wel terugwerkende kracht kunnen hebben, in strijd met het in artikel 2 B.W. vervatte beginsel (Cass. Belg. 29-11-1943, Pas. 1944, I, 76);

Overwegende dat als men deze principes toepast op de regelen die de verkoop en de lening op afbetaling beheersen, men tot de conclusie moet komen dat inzonderheid de bepalingen van de wet van 9 juli 1957 betreffende de bij artikelen 4 en 5 opgesomde punten, niet van toepassing zijn en geen terugwerkende kracht hebben;

Dat men daarentegen principeel de terugwerkende kracht zal moeten aanvaarden van al de nieuwe wetsbepalingen tot regeling van de bevoegdheid *ratione materiae* en *ratione loci*, waaronder de belangrijkste bevoegdheid verleent aan de Vrederechter van de woonplaats van de koper of van de geldopnemer als er in hun hoofde geen daad van koophandel werd verricht;

Overwegende dat dit principieel standpunt nochtans de vraag in het midden laat, te weten of de nieuwe regelen afgekondigd bij de wet van 9 juli 1957 — die op 1 februari 1958 in werking trad — van toepassing zijn op de vroegere contracten welke onder het stelsel van het gemeen recht werden afgesloten, omdat de nieuwe wet haar toepassingsveld op het gebied van de procedure en de bevoegdheid steeds kan beperken;

Overwegende dat het past op te merken dat de wet, na bij artikel 1 bepaald te hebben wat onder verkoop en lening op afbetaling wordt verstaan, en de nomenclatuur ervan te hebben aangegeven, bij artikel 2 vijf soorten contracten opsomt die buiten de toepassing van deze wet vallen en derhalve onder het gemeen recht blijven ressorteren en waarop, bijgevolg geen enkele regel, ook niet deze betreffende de bevoegdheid, van toepassing is;

Overwegende dat de wetgever ongelukkig nagelaten heeft het lot van de vroegere contracten te bepalen ten aanzien van de procedureregels en dat de parlementaire voorbereiding helemaal niet kan helpen om de wettekst te interpreteren;

Overwegende dat men zich mitsdien moet laten leiden door de bepalingen van artikel 22 van de wet van 9 juli 1957 om aan dit kies probleem een uitweg te vinden;

Dat een nader onderzoek van dit artikel belicht dat de Vrederechter in principe bevoegd wordt binnen de perken van artikel 1, als het gaat om betwistingen in zake verkoop en lening op afbetaling en als het niet gaat om daden van koophandel in de hoofde van de koper of van de geldopnemer, en dat, wat betreft de bevoegdheid *ratione loci*, deze betwistingen voor het bevoegde gerecht van de woonplaats van de koper of geldopnemer komen (nieuw artikel 3, 12° W.B.R. en nieuw artikel 43ter);

Overwegende dat de tekst nochtans een beperking vervat die moet geïnterpreteerd worden, dat hij immers luidt: « Wetboek van burgerlijke rechtsvordering — artikel 3, 12° — De betwistingen in zake verkoop en lening op afbetaling, zooals die zijn omschreven bij de desbetreffende wet »;

Dat hetzelfde voorbehoud in het nieuw artikel 43ter W.B.R. is opgenomen;

Overwegende dat dit voorbehoud betekent dat de nieuwe bepalingen ter zake van de rechtspleging en van de bevoegdheid van de Vrederechters alleen van toepassing zijn indien deze kwestie niet reeds bij de wet is geregeld;

Overwegende dat de kwestie van de verkoop en de lening op afbetaling, vóór de wet van 9 juli 1957, door geen enkele bijzondere wet werd geregeld en dat zij derhalve onder de bepalingen van het gemeen recht viel;

Overwegende dat, bijgevolg, het gemeen recht moet worden toegepast op de voor 1 februari 1958 afgesloten contracten;

Overwegende dat men nummers 11 en 111 van artikel 43bis en artikel 43ter W.B.R. vergeefs tot staving van het tegenovergestelde standpunt zou aanvoeren; dat deze bepalingen immers niets anders doen dan de ter zake van verzekering bepaalde regelen op de verkoop en de lening op afbetaling toepasselijk te maken; dat, krachtens artikelen 43bis 1 en 11 en 43ter, de partijen, in nieuwe contracten, de bevoegdheid niet mogen toewijzen aan andere dan de bij de wet bevoegd gestelde rechts machten, maar dat hierdoor geenszins afbreuk wordt gedaan aan hun recht met betrekking tot voor het in werking treden van de wet van 9 juli 1957 afgesloten contracten, dewelke door het gemeen recht beheerst blijven;

Overwegende dat, in casu, de kwestieuze overeenkomst werd aangegaan op 24 februari 1956, d.w.z. toen de wet van 9 juli 1957 nog niet was gestemd; dat partijen derhalve, krachtens het gemeen recht, de bevoegdheid mochten toewijzen aan de rechtbanken van Brussel, wat zij dan ook hebben gedaan;

Dat het geschil dienvolgens rechtsgeldig voor deze rechtbank werd gebracht en dat zij zich bevoegd moet verklaren;

Ten Gronde,

Overwegende dat bij gebreke van alle betwistingen vanwege verweerders en gelet op de in de debatten ingebrachte stukken, de vordering gegrond dient verklaard te worden en de conclusiën van eisende partij moeten worden toegewezen;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Gehoord het eensluitend advies van de heer Marchand, eerste-Substituut-Procureur des Konings;

Uitsprekende bij verstek jegens verweerders, bij gebrek aan te verschijnen;

Verwerende echtgenote ambtshalve machtigend om in rechte op te treden;

Verklaart zich bevoegd;

En ten gronde beslissende :

Verklaart de eis gegrond; enz.

.....

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

11 juli 1957.

Voorzitter : M. L. Driessen.
Rechters : M.M. Winants en Alsteens.

Onrechtmatige daad. — Toestand van de rijweg. — Aansprakelijkheid van de staat. — Het begrip « verkeersbelemmeringen » in artikel 113 van het verkeersreglement.

Wanneer een inzinking in de rijweg is ontstaan bij strenge vorstperiode, die weken lang heeft aangehouden, was dergelijk verschijnsel in de gegeven omstandigheden in groot getal te verwachten en de dienst van bruggen en wegen had de nodige schikkingen moeten treffen met het oog op de veiligheid van de wegen.

In artikel 113 van het verkeersreglement d.d. 8 april 1954 zijn door de « verkeersbelemmeringen » niet alleen bedoeld de in artikel 8 van hetzelfde reglement vernoemde belemmeringen, doch de verkeersbelemmeringen in het algemeen.

Lipkens t/ Belgische Staat (Minister van Openbare Werken).

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten ;
Gezien de stukken van het geding en in hoofdzaak de inleidende dagvaarding van deurwaarder Gilbert Wacquez te Brussel, in datum van vijf en twintig september 1956, strekkende tot veroordeling van verweerder om te betalen aan eiser de som van 52.000 frank in vergoeding van de schade aan zijn auto

veroorzaakt tijdens een verkeersongeval dat eiser wijt aan de verkeerde nachtelijke signalisatie door de dienst van verweerder van een inzinking in het wegdek ontstaan door opvriezing en intredende dooi ;

Overwegende dat, naar niet ontkend wordt, de bedoelde inzinking is ontstaan bij het intreden van de dooi na een uitzonderlijk strenge vorstperiode welke meerdere weken had aangehouden ; dat dergelijk verschijnsel in de gegeven omstandigheden in groot getal te verwachten was, en de dienst van Bruggen en Wegen de nodige schikkingen had dienen te treffen met het oog op de veiligheid op de wegen ;

Overwegende dat het Besluit van sluiting der dooibarrelen niet behoorlijk werd afgekondigd vermits, naar blijkt uit de vaststelling door de Rijks-wacht gedaan, de dooibarrelen niet gesloten waren op de weg op het ogenblik van het ongeval ;

Overwegende dat verweerder dan ook vergeefs aan aanlegger verwijt dat zijn auto een hogere snelheid zou ontwikkeld hebben dan deze toegelaten door bedoeld Besluit ;

Overwegende dat hieruit echter niet spruit dat de voerder van de auto zonder fout is ; dat hij integendeel langs krant- en radiobereichten moest weten dat vele wegen, door de zich alom voordoende inzinkingen en opvriezingen, gevaarlijk waren ; en dat hij ook zonder deze berichten diende rekening te houden met de na zulke vorstperiode bij intredende dooi te verwachten inzinkingen en opvriezingen ; dat aldus de snelheid van de wagen, welke volgens de bestuurder omtrent de 60 Km. per uur lag, niet overeenstemde met de geboden voorzichtigheid, te meer daar het uitzicht door de vallende regen tamelijk beperkt was ;

Overwegende dat, indien het waar zou zijn dat de besproken inzinking als verkeersbelemmering, krachtens artikel 50 van het decreet van 14 december 1789 en artikel 3 Titel XI van de wet van 16-24 oogst 1790, door de zorgen van de gemeente dient te worden signaleerd, het even waar is dat deze verplichting door artikel 113 van het K.B. van 8 april 1954 ten laste wordt gelegd van « de overheid die het beheer van de openbare weg heeft » in casu de Dienst van Bruggen en Wegen, en dat artikel 114 I, a, de wijze voorschrijft op dewelke deze verkeersbelemmeringen tijdens de nacht moeten verlicht worden ;

Overwegende dat verweerder zich vergist wanneer hij denkt dat door « de verkeersbelemmeringen » in artikel 113 van het K.B. van 8 april 1954 enkel en alleen bedoeld wordt de belemmeringen vernoemd in artikel 8 van hetzelfde K.B. ;

Overwegende inderdaad dat artikel 113 en 114 de verkeersbelemmeringen zeer in 't algemeen bedoelen en wel deze veroorzaakt door particulieren (derden), door de ligging of richtingsvorm der baan, door een feit van de overheid die het beheer van de weg heeft, of door de werven van openbare werken (zie Van Roye, Code de la Circulation n° 1887-1889-1892) ;

Overwegende tenslotte dat in casu aan verweerder niet het ontbreken van een signalisatie wordt verweten, maar wel dat de door haar aangestelde geplaatste signalisatie op zodanige foutieve wijze werd aangebracht dat zij, de weggebruiker (de bestuurder van de beschadigde wagen) heeft misleid ;

Overwegende dat deze fout werd begaan door de kantonnier, aangestelde en orgaan van verweerder, handelend in uitvoering zijner taak ; dat verweerder derhalve voor de nadelige gevolgen van deze fout verantwoordelijk is ;

Overwegende dat deze verantwoordelijkheid evenwel, omwille van de fouten begaan, enerzijds door de aangesteld van eiser en anderzijds door het orgaan

van verweerder, door beide partijen ieder voor de helft dient te worden gedragen ;

Overwegende dat deze schade aan de hand van de tussen eiser en een derde belanghebbende tegen-sprekelijk verrichte schatting behoort te worden be-raamd op 52.000 fr., van welk bedrag de helft, of 26.000 fr., door verweerder dient te worden vergoed ;

Gezien artikelen 2, 30 tot 37 en 55 tot 59 der Wet van 15 juni 1935, gewijzigd door de Wet van 20 juli 1939 ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, statuerende op tegenspraak ;

Veroordeelt verweerder te betalen aan eiser de som van 26.000 fr. meer de vergoedende intresten sedert 4 maart 1956, datum van het ongeval tot 25 september 1956, datum van de dagvaarding, de gerechtelijke intresten en de kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

1e Kamer. — 2 juli 1957

Voorzitter : M. Blauwaert.

Rechters : M.M. Belpaire en Maes.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs. Van Nieuwenburgh (Antwerpen), Heynderickx en Rosschaert.

Aanneming van werk. — Architect.

De bijstand van een architect is krachtens de wet van 20 februari 1939 (artikel 4, eerste lid) alleen vereist voor werken, die aan een machtiging om te bouwen, zijn onderworpen.

Voor werken, die niet vallen onder de overeenkomst tussen de aanbesteder en de architect is de contractuele aansprakelijkheid van architect en aannemer, bepaald in artikel 1792 B.W., niet toepasselijk op een gemeenschappelijke fout van architect en aannemer.

Verdonck t./ Wuytack en De Bock.

Herzien het tussenvonniss van 3 januari 1956 ;

Overwegende dat eiser in hoofdvordering een vloer heeft gelegd in de garage van de heer Wuytack, enerzijds op het gelijkvloers, anderzijds op de verdieping ; dat gezegde vloer, volgens de overeenkomst van de partijen, moest bestaan uit twee lagen, een onderlaag van rijnzand en cement — en anderdeels een slijtlaag samengesteld uit zand, cement, kleurstof en « carborandum » ;

Overwegende dat die twee lagen dienden geplaatst te worden op de ondervloeren uitgevoerd door de algemeen aannemer van het gebouw ;

Overwegende dat de heer Verdonck de bovenvloeren plaatste en dat hij, bij onderhavige vordering, tegen de meester van het werk de betaling heeft gevorderd van het saldo van de aannemingsprijs ;

Overwegende dat verweerder tegenstelde dat de door eiser geplaatste vloeren defecten vertonen en onder andere, op menigvuldige plaatsen barsten ;

Overwegende dat de zetelende Rechtbank, bij vonnis van 3 januari 1956, de heer ingenieur-architect Joseph van Collie als deskundige heeft aangesteld om zijn advies te geven over verschillende punten van technische aard ;

Overwegende dat het verslag van de deskundige

laat blijken dat de barsten voortkomen van het feit dat de ondervloeren, waarop de partij Verdonck de monolithische vloer die hem besteld was, heeft geplaatst, volgens een niet vakkundige opvatting werden uitgevoerd;

Overwegende dat de heer Wuytack, na het neerleggen van voormelde besluiten van de deskundige, zijn architect, de heer De Bock, in het geding heeft geroepen, ten einde tussen te komen in het geschil en hem, verweerder in hoofdvordering te vrijwaren betreffende elke veroordeling die ten voordele van de partij Verdonck zou kunnen uitgesproken worden;

Overwegende dat verweerder tot vrijwaring opert dat het deskundig verslag hem niet tegenstelbaar zou zijn waar hij tot de verrichtingen van het deskundig onderzoek niet uitgenodigd werd;

Overwegende dat de afwezigheid van de partij De Bock bij die verrichtingen niet belet dat zij de juistheid van de materiële vaststellingen van de deskundige niet betwist;

Overwegende dat waar er geen betwisting bestaat tussen partijen nopens de « feiten » waarop onderhavig vonnis steunt, het deskundig verslag alléén door de partij De Bock zou kunnen beknipt worden wat betreft het « advies » van de deskundige;

Dat verweerder tot tussenkomst niet beweert dat zijn verdedigingsrecht zou geschaad zijn wat betreft dit advies;

Dat hij gezegd advies heeft kunnen bestrijden na zijn oproeping tot tussenkomst;

Doch dat de partij De Bock namelijk niet bewijst en zelfs niet beweert dat de deskundige een vergissing zou hebben begaan wanneer hij verklaart dat de regelen van het vak gebieden ondervloeren met een oppervlakte van 41 op 28 meter door talrijke krimpvoegen te verdelen, hetgeen niet werd gedaan op het gelijkvloers van de litigieuze constructie;

Overwegende dat de partij De Bock weliswaar voorbeelden aanhaalt van vloeren die zonder die voorzorg zouden uitgevoerd geweest zijn en die nochtans, naar de bewering van verweerder tot tussenkomst, niet zouden barsten;

Doch dat de partij De Bock zich onthoudt de oppervlakte van gezegde vloeren te vermelden;

Overwegende dat, wat de verdieping betreft, de opmerkingen van de deskundige impliceren dat hij de mening toegedaan is dat de doorlopende bewapening van de ondervloer — waarin volgens de partij De Bock, barren van 6 mm, alle 0,20 m werden geplaatst — onvoldoende was om het barsten te vermijden;

Overwegende dat de partij De Bock ook op dit punt het advies van de deskundige niet weerlegt;

Overwegende dat hij op beide punten bij loutere beweringen of ontkenningen blijft en geen andersluidend advies voorlegt van een andere technicus van minstens ongeveer hetzelfde gezag als de door de Rechtbank aangestelde deskundige;

1. Wat betreft de vaststellingen van de deskundige.

Overwegende dat het uit het verslag van de deskundige en uit het antwoord door hem gegeven op de vragen welke hem naderhand door de referendaris werden gesteld, ten genoegen van recht blijkt dat de vloerlegger een vloer zoals hij er een plaatste, wel mocht aanbrengen op ondervloeren zoals diegene welke te zijner beschikking werden gesteld voor zover gezegde ondervloeren degelijk zouden uitgevoerd geweest zijn;

Overwegende dat gezegde ondervloeren, in feite, niet degelijk waren uitgevoerd;

Dat de ondervloer beneden niet voorzien was van de nodige krimpvoegen en dat de ondervloer op de verdieping niet voorzien was met een voldoende inklemningsbewapening;

Overwegende dat wat betreft de bovenvloeren, de deskundige vastgesteld heeft dat nergens, noch op het gelijkvloers, noch op de verdieping, de aannemer Verdonck het verhardend produkt « carborandum » gemengd heeft met de door hem gebruikte stof, en dat hij, bovendien, zijn vloer op het gelijkvloers heeft geplaatst zonder vooreerst de oppervlakte van de ondervloer te reinigen derwijze dat de bovenvloer op de ondervloer niet aankleeft en zeer talrijke holklinkende plaatsen vertoont die onvermijdelijk loskomen of zullen loskomen;

2. Wat betreft de aansprakelijkheden.

A. Aansprakelijkheid van de meester van het werk.

Overwegende dat de meester van het werk niet verplicht was de tussenkomst te vragen van een architect die de aansprakelijkheid op zich zou nemen van de keus van een systeem van bevloering (bovenvloer) of van de controle der uitvoering van gezegde bevloering.

Dat de vloerwerken inderdaad thans te St-Niklaas-Waas, niet deel maken van de werken voor dewelke een machtiging om te bouwen, vereist is;

Dat de bijstand van een architect luidens de wet van 20 februari 1939 (artikel 4, eerste lid), alleen verplicht is voor werken welke aan voormelde machtiging onderworpen zijn;

Overwegende dat de meester van het werk niettemin ter beschikking van de vloerlegger een oppervlakte diende te stellen die geschikt was om de vloer te ontvangen die hij koos, met of zonder de raad van zijn architect;

Overwegende dat waar de meester van het werk aan die verplichting tekort is gebleven, hij gehouden is de intrinsieke waarde te betalen van de geplaatste vloeren;

B. Aansprakelijkheid van de vloerlegger.

Overwegende dat de vloerlegger gerechtigd was te denken dat de te zijner beschikking gestelde oppervlakten geschikt waren om de gekozen vloer te ontvangen;

Overwegende dat de vloerlegger zich mocht vertrouwen op de vermoedelijke en schijnbare algemene degelijkheid van de ondervloeren;

Dat hij onder andere gerechtigd was erop te rekenen dat gezegde ondervloeren zelf niet zouden barsten;

Overwegende dat de vloerlegger integendeel gehouden was zich met de staat van reinheid van de te bevloeren oppervlakte te bemoeien en zelf die oppervlakte op te kuisen of zich desaan gaande met de meester van het werk te verstaan indien hij meende dat de kosten van gezegde opkuising door de meester van het werk dienden gedragen te worden;

Overwegende dat de partij Verdonck volgens het deskundig verslag op dit punt haar verplichtingen niet heeft nageleefd;

Overwegende dat de vloerlegger geen volwaardige vloer heeft geleverd volgens de beloofde beschrijving en volgens de regelen van het vak; dat hij geen « carborandum » bij het mengsel voegde;

Dat de deskundige de intrinsieke minderwaarde van de bovenvloeren heeft geschat op 40.000 frank voor het gelijkvloers en op 20.000 frank voor de verdieping;

Overwegende dat het advies van de deskundige op het eerste gezicht bevreemdend voorkomt waar hij de vloer van het gelijkvloers onherstelbaar noemt en niettemin de minderwaarde, bij geval van niet herstelling, niet gelijkstelt met de volle waarde voor het opnieuw uitvoeren van de vloer;

Doch er bestaat geen grondige tegenstrijdigheid tussen de vaststelling dat een verbetering van de vloer onmogelijk is, en de basisstelling dat de vloer, zoals zij is, toch een zekere waarde vertoont;

Overwegende dat eiser in hoofdvordering het advies van de deskundige zonderling noemt waar hij voor de eerste verdieping de minderwaarde schat op 20.000 frank wanneer hij de herstelling schat op 8.000 frank;

Doch dat die cijfers dienen geïnterpreteerd te worden met dien verstande dat zelfs wanneer de vloer zou hersteld worden tegen de prijs van 8.000 frank hij dan nog een minderwaarde van 12.000 frank zou blijven vertonen;

Overwegende dat de partij Verdonck alleen moet instaan voor het deel van de minderwaarde dat betrekking heeft op zijn eigen fouten en niet voor het deel welk de barsten betreft vermits gezegde barsten uitsluitend afhangen van een slechte opvatting van de ondervloeren;

Overwegende dat de deskundige de verhouding niet heeft bepaald van de respectieve oorzaken in het ontstaan van de minderwaarde (I : barsten, II : gebrek aan « carborandum » en plaatsen op bevuilde ondervloer);

Dat een advies van een deskundige desaangaande dient ingewonnen te worden;

Overwegende dat er, in de omstandigheden van de zaak, geen aanleiding bestaat om de werken te doen herbeginnen door eiser in hoofdvordering en dat het oordeelkundig voorkomt aan de meester van het werk een vergoeding toe te kennen wegens minderwaardigheid van de werken (Cfr Delvaux, Traité des Bâtisseurs, n° 402, 2° b);

C. Aansprakelijkheid van de architect.

Overwegende dat het dient aangestipt te worden dat de litigieuze werken van bevoering niet deel maakten van de overeenkomst tussen de meester van het werk en de architect, zodat de contractuele aansprakelijkheid van architect en aannemer, voorzien bij artikel 1792 van het B.W., ten overstaan van de meester van het werk, in onderhavig geval niet toepasselijk is op een « gemene » fout van architect en aannemer;

Overwegende dat de aansprakelijkheid van de architect alleen de oorzaak van de barsten kan betreffen;

Overwegende dat waar onderhavig vonnis de verdeling beoogt van de minderwaarde der werken naar gelang zij voorkomt van de barsten of van de fouten van de vloerlegger, (gebrek aan « carborandum » — en plaatsen op een bevuilde ondergrond), — de architect niet gehouden is voor de gevolgen van de fouten van de partij Verdonck en ze niet moet vrijwaren;

Overwegende dat zolang de deskundige zijn advies nopens de verdeling van de minderwaarde tussen beide oorzaken niet zal hebben doen kennen, het onzeker is of verweerder in hoofdvordering iets aan eiser in hoofdvordering zal moeten betalen;

Dat het alleen is in geval van veroordeling van verweerder in hoofdvordering dat er sprake zou kunnen zijn de partij De Bock zelve te verwijzen;

Overwegende dat verweerder in hoofdvordering niettemin gerechtigd is van nu af te vragen dat dit vonnis aan de architect gemeen zou verklaard worden;

Om deze redenen :

De Rechtbank, makende melding dat artikels 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 nageleefd werden; Voegt samen als verknocht de zaken sub n° 4503 en sub n° 5358 van de algemene rol;

Verklaart beide vorderingen ontvankelijk alsook de wedereis gevormd, bij besluiten, door de partij Wuytack tegen de partij Verdonck, en rechtdoende ten gronde; Zegt voor recht dat de partij Verdonck aansprakelijk is voor dat deel van de intrinsieke minderwaarde van de door haar geplaatste vloeren dat niet veroorzaakt is door de barsten welke zich in gezegde vloeren hebben voorgedaan;

Zegt dat gezegde barsten voortkomen van een defecte opvatting van de ondervloeren voor dewelke de partij Verdonck niet moet instaan;

Stelt aan als deskundige de heer ingenieur-architect Joseph van Coillie, Monseigneur Stillemanstraat, te Sint-Niklaas-Waas, of, indien hij door een van de partijen mocht gewraakt worden, de heer H. De Boom, architect, Nijverheidstraat, 12 te Sint-Niklaas-Waas, met opdracht te bepalen de verhouding in procenten tussen de fouten van de partijen Verdonck en De Bock;

Om na het neerleggen van het deskundig verslag verder door de partijen geconcludeerd en gepleit te worden als naar recht;

Verklaart onderhavig vonnis gemeen aan de partij Geo De Bock;

Verzendt de zaken naar de algemene rol.

Kosten voorbehouden.

VREDEGERECHT TE ST-JOOST-TEN-NODE

18 december 1957.

Rechter : M. Labbé.

Advocaten : Mrs P. Boon loco E. Boon en Van Parijs.

Huwelijk. — Condictio indebiti tegen de man voor het door zijn vrouw onverschuldigd ontvangen loon. — Tegenvordering van de man tegen de werkgever van de vrouw tot afgifte van kledingstukken, die de vrouw bij de werkgever heeft achtergelaten.

Het bedrag van het aan de vrouw onverschuldigd wittbetaalde loon valt in de gemeenschap.

De gemeenschap is dus verplicht het door de vrouw te veel ontvangene terug te betalen; de schulden van de gemeenschap zijn schulden van de man, zodat deze tot terugbetaling verplicht is.

De vordering van de man tot afgifte van door zijn vrouw bij haar werkgever achtergelaten goederen kan niet steunen op de verplichting van de bewaargever, daar geen overeenkomst ontstaat, wanneer ene bediende zijn klederen bij zijn werkgever achterlaat.

In zulke gevallen is de werkgever slechts in feite houder van de achtergelaten klederen en tot teruggave daarvan verplicht.

De vrouw heeft het beheer van haar voorbehouden goederen, ofschoon zij tot de gemeenschap behoren; zij vormen nochtans een afzonderlijk patrimonium.

Wanneer zoals in casu de vrouw de bedoelde voorwerpen eigenlijk heeft verlaten, moet de man worden beschouwd als in zijn hoedanigheid van hoofd van het gezin te zijn verplicht de zaak van zijn echtgenote waar te nemen om te beletten, dat haar goederen verloren zouden geraken.

Belgische Staat (Minister van Verkeerswezen)
t./Lambert

Overwegende dat de feiten van het geding de volgende zijn :

1° verweerder is getrouwd onder het regime der algemene gemeenschap,

2° hij heeft uitdrukkelijk zijn vrouw gemachtigd de functie van klerk bij het bestuur van de postcheck-rekeningen uit te oefenen,

3° op 1 september 1956, ontvangt zijn vrouw haar wedde voor deze maand,

4° zij verlaat haar echtgenoot en haar ambt, en verdwijnt spoorloos,

5° met ingang op 13 september 1956 wordt zij ambtshalve uit haar ambt ontslagen, zodat er 1.470 fr. te veel als wedde betaald werd,

6° op haar kantoor heeft de vrouw van verweerder verschillende kledingstukken achtergelaten;

Overwegende dat eiser aan verweerder de terugbetaling van de som van 1.470 fr. vraagt;

Overwegende dat verweerder betwist dat hij, als hoofd van de gemeenschap bestaande tussen hem en zijn echtgenote, verplicht is aan eiser dit gedeelte van de wedde door haar te veel ontvangen terug te betalen, en dit omdat, volgens hem, wanneer de echtgenoten in feite gescheiden zijn en de echtgenote een eigen beroep uitoefent, de derden tegen de echtgenoot geen aktie hebben voor schulden door de echtgenote opgelopen (Vrederegerecht Antwerpen, 16 september 1953, R.W. 1953, blz. 546);

Maar overwegende dat, op het ogenblik dat de echtgenote van verweerder de gedeeltelijk betwiste wedde ontving, zij met hem nog leefde; dat het bedrag ervan overigens in de gemeenschap gevallen is (B.W. 1401, 20 — Kluyskens, VIII, nr 90);

Overwegende dat de eis op artikel 1376 van het B.W. steunt; dat de gemeenschap dus verplicht is het teveel ontvangene terug te betalen; dat de schulden van de gemeenschap de schulden van de man zijn (Kluyskens, VIII, nr 108);

Dat de eis dus in principe gegrond is, maar dat eiser geen recht heeft op vergoedende intresten, vermits op de dag van de betaling van het maandelijks bedrag van de wedde er noch bij hem noch bij haar geen kwade trouw bestond (B.W. 1378);

Overwegende dat, op tegeneis, verweerder vraagt dat eiser veroordeeld wordt hem de kledingstukken terug te geven die zijn echtgenote in haar kantoor achtergelaten heeft;

Overwegende dat eiser weigert hem voldoening te geven omdat die voorwerpen voorbehouden goederen zijn (B.W. 224 a);

Dat dit niet waar is voor wat betreft de kinderkledij, maar wel voor het overige (een regenjas, zes voorschoten, een paar schoenen, een paar handschoenen);

Overwegende dat verweerder zijn eis niet steunen kan op de verantwoordelijkheid van de bewaarnemer, vermits er geen kontrakt ontstaat wanneer een bediende zijn klederen bij zijn werkgever achterlaat (B.W. 1921);

Dat, in zulk geval, de werkgever slechts in feite houder is van de achtergelatene klederen, maar dat hij een feitelijkheid begaat, indien hij diezelfde weigert terug te geven;

Overwegende dat die teruggave in handen moet gebeuren van diegene die ervan eigenaar ofwel beheerder is;

Dat de vrouw het beheer heeft van de voorbehouden goederen ofschoon zij eigendom van de gemeenschap

zijn; dat zij nochtans een afzonderlijk patrimonium vormen (Kluyskens, VIII, blz. 263);

Overwegende echter dat in casu de betwiste voorwerpen door de echtgenote eigenlijk verlaten zijn;

Dat de man, in zulk geval, beschouwd moet worden als zijnde verplicht, in zijn hoedanigheid van hoofd van het gezin, de zaak van zijn echtgenote waar te nemen, om te beletten dat haar goederen verloren zouden geraken, vooral daar zij deel uitmaken van de massa van de gemeenschap (De Page, T. X 2, nr 1547); dat die toestand te vergelijken is met de machtiging die aan een der echtgenoten verleend kan worden om de aan de andere echtgenoot, die in feite afwezig is, door derden verschuldigde bedragen in ontvangst te nemen (B.W. 214 i), en insgelijks met de stilzwijgende lastgeving die door de vrouw aan haar man gegeven kan worden voor het beheer van haar persoonlijke goederen (B.W. 1428), zelfs in geval van scheiding van goederen (Rép. prat. V° Mandat, nrs 198 en 199);

Overwegende echter dat de man, in geval van afwezigheid van zijn echtgenote, zich slechts ten konservatieve titel in het bezit van sommige van hare voorbehouden goederen kan stellen, met verplichting dezelfde te bewaren;

Overwegende dat de tegeneis dus in principe gegrond is;

Overwegende dat de waarde van de betwiste kledingstukken met grond door verweerder op 2.000 fr. geschat wordt;

Om deze redenen.

Veroordelen verweerder om aan eiser te betalen de som van 1.470 fr.,

Veroordelen hem bovendien tot de gerechtelijke intresten en tot de kosten,

Recht doende op de tegeneis door verweerder op de zitting van 11 december 1957 gevormd,

Veroordelen eiser aan verweerder de volgende voorwerpen te leveren : een regenjas, zes voorschoten, een paar schoenen, een paar handschoenen, een kinderkledij,

En bij gebreke door hem dit te doen binnen de acht dagen van de betekening van huidig vonnis, van nu af aan en alsdan, veroordelen eiser aan verweerder te betalen de som van 2.000 fr., met de gerechtelijke intresten,

Veroordelen eiser tot de kosten van de tegeneis.

WETGEVING

Gezien het belang van de nieuwe wetten betreffende de wederzijdse rechten en plichten van de echtgenoten en betreffende de handelingsbekwaamheid van de gehuwde vrouw en van de minderjarige, geven wij hieronder de volledige tekst van deze beide wetten.

* * *

30 APRIL 1958. — Wet betreffende de wederzijdse rechten en plichten van de echtgenoten (1)

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. De artikelen 212 tot en met 226bis van het Burgerlijk Wetboek worden opgeheven en vervangen als volgt :

« Art. 212. De echtgenoten hebben de plicht samen

te wonen; zij zijn elkaar getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd.

» Art. 213. De echtelijke verblijfplaats wordt, bij gebreke van overeenstemming tussen de echtgenoten, door de man vastgesteld. De vrouw heeft het recht zich tot de rechtbank van eerste aanleg te wenden indien er wettige redenen zijn voor de keuze van een andere verblijfplaats.

» Is de man afwezig, ontzet of in de onmogelijkheid zijn wil te kennen te geven, dan wordt de echtelijke verblijfplaats door de vrouw vastgesteld.

» Art. 214. Het huwelijk wijzigt de burgerlijke bekwaamheid van de echtgenoten niet, behalve in geval van toepassing van artikel 476 en onder voorbehoud van de bevoegdheden aan de echtgenoten toegekend door titel V van boek III.

» Art. 215. Iedere echtgenoot heeft het recht een beroep, een nijverheids- of een handelsbedrijf uit te oefenen zonder toestemming van de andere echtgenoot.

» Indien de andere echtgenoot evenwel meent dat hieraan een ernstig nadeel verbonden is voor zijn zedelijke of stoffelijke belangen of voor die van de minderjarige kinderen, heeft hij het recht zich tot de rechtbank van eerste aanleg te wenden.

» De bepaling van het voorgaande lid is niet van toepassing op de uitoefening van openbare ambten en mandaten.

» Indien de echtgenoot het beroep, nijverheids- of handelsbedrijf nog niet uitoefent op de dag dat de andere echtgenoot zich tot de rechtbank wendt, mag hij daarmede niet beginnen alvorens de rechtbank zich heeft uitgesproken, tenzij de voorzitter in kortgeding anders heeft beslist.

Art. 216. De vrouw die afzonderlijk een beroep uitoefent of handel drijft, mag, in haar beroeps- of handelsbetrekkingen, de naam van haar man enkel met zijn toestemming gebruiken.

» Evenzo mag de man in zijn beroeps- of handelsbetrekkingen, de naam van zijn vrouw enkel met haar toestemming bij de zijne voegen.

» De gegeven bewilliging kan alleen om gewichtige redenen worden ingetrokken. Tegen deze intrekking, kan verhaal ingesteld worden bij de rechtbank van eerste aanleg.

» Art. 217. Het verhaal bedoeld in de artikelen 213, 215 en 216 wordt bij de rechtbank van eerste aanleg of bij de rechter in kortgeding van de echtelijke verblijfplaats ingesteld bij een ter griffie ingediend verzoekschrift. De tussenkomst van een pleitbezorger is niet vereist.

» De echtgenoten, en eventueel de getuigen, worden vóór de rechtbank opgeroepen door de griffier.

» De rechtbank, na partijen en eventueel hun advocaten in raadkamer te hebben gehoord, doet onverwijld uitspraak in openbare terechtzitting.

» Van het vonnis wordt, op verzoek van een der echtgenoten, door de griffier kennis gegeven aan de andere echtgenoot.

» Indien het vonnis bij verstek is gewezen, moet het verzet op straffe van verval, binnen vijftien dagen na de kennisgeving gedaan worden. Het verzet kan geschieden in dezelfde vorm als de oorspronkelijke eis.

» Beroep kan slechts binnen vijftien dagen na de kennisgeving worden ingesteld. Het Hof doet onverwijld uitspraak.

» Houdt het vonnis verbod in een werkzaamheid uit te oefenen waarvoor inschrijving in het handelsregister vereist is, dan wordt het bij uittreksel overgeschreven in een daartoe ter griffie van de rechtbank gehouden

register; bovendien zendt de griffier een uitgifte van het vonnis, in de arrondissementen waar een rechtbank van koophandel bestaat, aan de griffie van die rechtbank. De referendaris gaat ambtshalve over tot verbetering of doorhaling van de inschrijving.

» Art. 218. Ieder der echtgenoten draagt in de lasten van het huishouden bij naar zijn vermogen en zijn staat.

» Wanneer één van de echtgenoten deze verplichting niet nakomt, kan de andere, onverminderd de rechten van derden, zich door de vrederechter van de laatste echtelijke verblijfplaats of van de woonplaats van de tegenpartij doen machtigen om, bij uitsluiting van zijn echtgenoot, te ontvangen diens inkomsten of de inkomsten welke hij krachtens het huwelijksvermogenstelsel beheert, de opbrengst van zijn arbeid en alle andere hem door derden verschuldigde geldsommen. De rechter bepaalt onder welke voorwaarden en tot welk bedrag de machtiging wordt verleend.

» De rechter kan de echtgenoten en zelfs derden bevelen hem inlichtingen te verstrekken, dan wel boeken of bescheiden over te leggen waaruit het bedrag van de inkomsten, schuldvorderingen en opbrengsten van de arbeid van partijen kan blijken; de door derden te verstrekken inlichtingen worden aan de rechter schriftelijk medegedeeld.

» Geeft de derde aan de vorderingen van de rechter binnen de door deze gestelde termijn geen gevolg of blijken de verstrekte inlichtingen onvolledig of onjuist te zijn, dan kan de rechter bij met redenen omkleed vonnis bevelen dat de derde in persoon zal verschijnen op de datum die hij bepaalt. Een voor eensluidend verklaard afschrift van de beschikking wordt bij de oproepingsbrief van de derde gevoegd.

» Een gedaagde derde die niet verschijnt of weigert de gevraagde inlichtingen te verstrekken, is strafbaar met de straffen gesteld in artikel 263 en volgende van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

» In de oproepingsbrief van de derde moet, op straffe van nietigheid, de tekst van het voorgaande lid voorkomen.

» Beveelt de rechter aan het Bestuur der Directe Belastingen hem gegevens te verstrekken over het bedrag aan inkomsten, schuldvorderingen en opbrengsten van de arbeid van de echtgenoten of van een van hen, dan zijn de ambtenaren van dat Bestuur ontslagen van de geheimhouding welke hun is opgelegd krachtens de wetten betreffende de inkomstenbelastingen.

» Art. 219, § 1. Op mondeling of schriftelijk verzoek worden de echtgenoten vóór de vrederechter geroepen door een waarschuwing van de griffier, die het onderwerp van de eis bepaalt.

» Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande beroep en, bij voorkomend geval, niettegenstaande verzet, zonder borgtocht, en zelfs op de minuut.

» § 2. Van het vonnis wordt aan partijen kennis gegeven door de griffier.

» Indien het vonnis bij verstek gewezen is, moet het verzet, op straffe van verval, binnen vijftien dagen na de kennisgeving gedaan worden.

» Het verzet kan worden gedaan in dezelfde vorm als de oorspronkelijke eis.

» § 3. Het vonnis is vatbaar voor beroep, ongeacht het bedrag van de eis.

» Het beroep moet, op straffe van nietigheid, worden ingesteld binnen vijftien dagen na de kennisgeving.

» § 4. Het vonnis kan worden gewijzigd, zelfs als het definitief geworden is, indien de wederzijdse toestand van de echtgenoten zulks rechtvaardigt.

» § 5. Het vonnis kan worden ingeroepen tegen alle tegenwoordige of toekomstige derden-schuldenaars, van een kennisgeving hun door de griffier, op verzoek van de echtgenoot-eiser, gedaan.

» Wanneer het vonnis ophoudt zijn gevolgen te hebben, bericht de griffier zulks aan de derden-schuldenaars.

» De griffier vermeldt in zijn kennisgevingen wat de derde-schuldenaar moet betalen of moet ophouden te betalen.

» § 6. Het vonnis blijft uitvoerbaar, niettegenstaande de latere indiening van een eis tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, totdat de rechtbank of de rechter in kort geding uitspraak doet.

» Art. 220. Is één van de echtgenoten afwezig, ontzet of in de onmogelijkheid zijn wil te kennen te geven, dan kan de vrederechter de andere echtgenoot machtigen om tot een bedrag dat hij bepaalt, voor de behoeften van het huishouden, de sommen te ontvangen die door derden aan zijn echtgenoot verschuldigd zijn.

» De machtiging wordt gevraagd bij verzoekschrift gericht aan de rechter. Deze plaatst de door hem verleende machtiging onderaan op het verzoekschrift.

» Art. 221, § 1. Wanneer één van de echtgenoten grovelijk zijn plicht verzuimt, beveelt de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van de laatste echtelijke verblijfplaats de dringende en voorlopige maatregelen die in het belang van de andere echtgenoot en van de kinderen geboden zijn. Hij kan onder meer aan een van de echtgenoten verbod opleggen om voor de tijd die hij bepaalt, al dan niet gemeenschappelijke roerende of onroerende goederen zonder de medewerking van de andere echtgenoot te vervreemden, te hypotheekeren of in pand te geven; hij kan, onder dezelfde voorwaarden, de verplaatsing van meubelen verbieden, behoudens aanwijzing van die welke hij aan een van beide echtgenoten toewijst voor zijn persoonlijk gebruik.

» Daden van vervreemding in de zin van dit artikel zijn alle daden bedoeld in het eerste artikel van de wet van 16 december 1851 en in artikel 8 van de wet van 10 februari 1908.

» De voorzitter kan de echtgenoot die ingevolge één van de in het eerste lid van deze paragraaf bedoelde maatregelen de meubelen onder zich heeft, verplichten borg te stellen of van voldoende gegoedheid te doen blijken.

» § 2. Op schriftelijk verzoek, vergezeld van bewijstukken, indien er zijn, worden de echtgenoten door de griffier bij de voorzitter geroepen, die uitspraak doet binnen vijftien dagen na de datum van het verzoekschrift.

» De oproeping vermeldt het voorwerp van het verzoek. De tussenkomsst van een pleitbezorger is niet vereist.

» § 3. Van de beschikking, gegeven krachtens § 1, wordt, op verzoek van de echtgenoot die ze heeft verkregen, aan de andere echtgenoot kennis gegeven door de griffier; bovendien wordt zij op staande voet bij uittreksel overgeschreven in het daartoe ter griffie gehouden register.

» In de kennisgeving moet, op straffe van nietigheid, de tekst van artikel 600 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering en van artikel 507 van het Strafwetboek voorkomen.

» Indien de beschikking het verbod inhoudt om voor hypotheek vatbare goederen te vervreemden of te hypotheekeren, wijst zij de echtgenoten en de goederen aan overeenkomstig artikel 222, tweede lid. Op verzoek van de echtgenoot die ze heeft verkregen, doet de griffier onverwijld een woordelijk uittreksel daaruit

aan de bevoegde hypotheekbewaarder toekomen, om in het daartoe bestemde register te worden overgeschreven.

» Deze overschrijving geldt voor de duur van het verbod, bepaald in de beschikking. Indien de beschikking de duur van het verbod niet vaststelt, geldt de overschrijving voor zes maanden.

» De overschrijving houdt op haar gevolgen te hebben, zodra zij is doorgehaald met toestemming van de echtgenoot of van zijn rechtverkrijgenden dan wel krachtens een wijzigingsbeschikking.

» Art. 222. De echtgenoot die het verbod vordert om voor hypotheek vatbare goederen te vervreemden of te hypotheekeren kan bij de indiening van zijn vordering of naderhand eisen dat de griffier op staande voet akte zal opmaken van de indiening van het verzoekschrift.

» Deze akte behelst, benevens het onderwerp van het verzoek, de naam, voornamen, geboorteplaats en -datum, beroep en woonplaats van de echtgenoten, een afzonderlijke opgave van de in het verzoekschrift bedoelde goederen, te weten het arrondissement, de gemeente, de plaats waar zij gelegen zijn, alsmede de kadastrale gegevens, en voor de schepen en boten hun naam en andere kenmerken als bepaald in artikel 4, 2^o, van de wet van 10 februari 1908. In spoedeisende gevallen zendt de griffier, op verzoek van de eisende echtgenoot en met machtiging van de voorzitter der rechtbank, zonder verwijl, aan de bevoegde hypotheekbewaarder een uitgifte van de akte van indiening van het verzoekschrift, vergezeld van de machtiging van de voorzitter, om in het daartoe bestemde register te worden overgeschreven.

» Deze overschrijving houdt op haar gevolgen te hebben, wanneer zij doorgehaald wordt met toestemming van de echtgenoot of van zijn rechtverkrijgenden, of ingevolge de beschikking waarbij de eis onontvankelijk of ongegrond wordt verklaard, na overschrijving van de beschikking waarbij hij gegrond wordt verklaard.

» Art. 223. De artikelen 93 en 95 van de wet van 16 december 1851 zijn van toepassing op de doorhaling bedoeld in artikel 221, § 3, vijfde lid, en in artikel 222, derde lid.

» Art. 224. Wanneer het verbod gevraagd wordt voor roerende goederen of schuldvorderingen, kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, in geval van volstrekke noodzaak, alleen op zicht van het verzoekschrift en alvorens zich uit te spreken over de waarde daarvan, aan de eisende echtgenoot bij een op de minuut uitvoerbare beschikking toestaan om verzet te doen in handen van de andere echtgenoot of van een derde.

» Dit verzet wordt gedaan bij deurwaardersexploot en geldt als verbod van vervreemding of verplaatsing tot de datum van de uitspraak van de beschikking waarbij over de waarde van het verzoekschrift wordt beslist.

» Art. 225. Zijn vernietigbaar op verzoek van de eisende echtgenoot, alle akten verleden met schending van een verbodsbeschikking of verbodsverzoekschrift, na de overschrijving van die beschikking of van het verzoekschrift en gedurende de geldigheidstermijn daarvan.

Deze eis moet worden ingesteld uiterlijk drie maanden na het verstrijken van de geldigheidstermijn van de beschikking.

» Art. 226. De oproepingen en kennisgevingen waarmede de griffier belast is krachtens de artikelen 217, 218, 219, §§ 1, 2 en 5, 221, §§ 2 en 3, en 222, worden gedaan onder hij ter post aangetekende omslag, tegen

ontvangstbewijs. Die welke gericht worden aan de echtgenoten, bevatten zo nodig een voor eensluidend verklaard afschrift van het gewezen vonnis.

» De kennisgeving wordt, niettegenstaande elk tegenbewijs, vermoed te zijn verricht vijf dagen na de dag waarop de omslag bij de post is afgegeven.

» De partijen mogen ook de tussenkost van een deurwaarder inroepen.»

Art. 2. Artikel 234 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« De eis tot echtscheiding wegens een bepaalde oorzaak kan slechts ingediend worden voor de rechtbank van het arrondissement waar de echtgenoten hun laatste echtelijke verblijfplaats hadden, of waar de verweerder zijn woonplaats heeft, van welke aard de feiten of misdrijven, welke tot deze eis aanleiding geven, ook mogen zijn.»

Art. 3. Artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek wordt aangevuld met een tweede en derde lid, luidende :

« Hij kan gebruik maken van dezelfde bevoegdheid als die door artikel 218 aan de vrederechter toegekend.

» In dat geval kan zijn beschikking ingeroepen worden tegen alle tegenwoordige of toekomstige derden-schuldnaars na de betekening door deurwaarder ervan, hun op verzoek van een van de partijen gedaan. Wanneer zij ophoudt haar gevolgen te hebben, krijgen de derden-schuldnaars er langs dezelfde weg bericht van, op verzoek van de meest gerede partij.»

Art. 4. Aan artikel 476 van het Burgerlijk Wetboek wordt een tweede lid toegevoegd, luidende :

« Ieder van de echtgenoten is van rechtswege curator over zijn minderjarige echtgenoot. Zijn beiden minderjarig, dan wordt de curatele geregeld overeenkomstig artikel 480.»

Art. 5. Artikel 108 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen door wat volgt :

« Een niet ontvoogde minderjarige heeft zijn woonplaats bij degenen van zijn ouders die wettelijk beheerder is of bij zijn voogd; een meerderjarige die ontzet is heeft zijn woonplaats bij zijn voogd.»

Art. 6. Aan artikel 507 van het Strafwetboek wordt een tweede lid toegevoegd, luidende :

« Dezelfde bepaling is van toepassing op de echtgenoot of op degenen die in zijn belang meubelen vernielen, beschadigen of wegmaken, ten aanzien waarvan een maatregel is uitgevaardigd als bedoeld in de artikelen 221, § 1, en 224 van het Burgerlijk Wetboek.»

Art. 7. § 1. Opgeheven worden :

De artikelen 395, 396, 442bis, 934, 1029, 1096, tweede lid, en 1538 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 9 van boek I, titel I, van het Wetboek van koophandel.

§ 2. Het laatste lid van artikel 396bis van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en door de volgende bepalingen vervangen :

« De artikelen 391 tot 394 zijn van toepassing op de voogdij van de natuurlijke kinderen.»

§ 3. In het eerste lid van artikel 776 van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden : « overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk VI van de titel Het Huwelijk », weggelaten.

§ 4. In het eerste lid van artikel 905 van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden « overeenkomstig hetgeen door de artikelen 217 en 219 in de titel Het Huwelijk bepaald is », weggelaten.

§ 5. Artikel 1124 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Zijn onbekwaam om contracten aan te gaan : de minderjarigen, de ontzette personen en, in het algemeen, al degenen aan wie de wet het aangaan van zekere contracten verbiedt.»

§ 6. Artikel 1125 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« De minderjarige en de ontzette persoon kunnen slechts in de door de wet bepaalde gevallen hun verbintenissen bestrijden op grond van onbekwaamheid.

» Personen die bekwaam zijn om verbintenissen aan te gaan, kunnen zich niet beroepen op de onbekwaamheid van de minderjarige of de ontzette persoon, met wie zij een contract hebben aangegaan.»

§ 7. Artikel 1312 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Wanneer minderjarigen of ontzette personen, als zodanig, toegelaten worden tot de herstelling in hun recht, wat betreft hun verbintenissen, kan de teruggave van hetgeen, als gevolg van die verbintenissen, betaald werd tijdens de minderjarigheid of de ontzetting, van hen niet worden gevorderd, tenzij bewezen is dat het betaalde tot hun voordeel gestrekt heeft.»

§ 8. Artikel 1940 van het Burgerlijk Wetboek wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Indien de persoon die de zaak in bewaring gegeven heeft van staat veranderd is, bijvoorbeeld, indien tegen de meerderjarige bewaargever de ontzetting werd uitgesproken en in al de andere gevallen van die aard of indien de vrouw vóór haar huwelijk een zaak in bewaring heeft gegeven en haar man, krachtens het huwelijksvermogenstelsel, het recht heeft het in bezit te nemen op het ogenblik van de teruggave, kan de in bewaring gegeven zaak slechts terugggegeven worden aan hem die het beheer heeft over de rechten en de goederen van de bewaargever.»

§ 9. In artikel 1990 van het Burgerlijk Wetboek worden de woorden « en wederzijdse rechten van de echtgenoten » weggelaten.

§ 10. Het eerste lid van artikel 10 van boek I van het Wetboek van koophandel wordt opgeheven.

§ 11. In artikel 119, lid 2, van titel IX, Vennotschappen, boek I, van het Wetboek van koophandel, worden de woorden : « en de macht van den echtgenoot » weggelaten.

§ 12. Artikel 2, 8°, van de wet van 30 mei 1924, gewijzigd bij de wet van 9 maart 1929, tot instelling van het handelsregister, wordt vervangen als volgt :

« Het bewijs dat zijn voogd hem gemachtigd heeft, wanneer het een minderjarige betreft.»

§ 13. Artikel 35bis van de wet van 25 ventôse jaar XI, gewijzigd bij de wet van 1 maart 1950, artikel 1, wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Het ambt van notaris is toegankelijk voor de vrouwen.»

§ 14. A. Artikel 23bis van de wet van 16 maart 1865 houdende instelling van een Algemene Spaar- en Lijfrentekas wordt vervangen als volgt :

« De vrouw, zelfs indien zij in gemeenschap van goederen gehuwd is, heeft alleen de bevoegdheid om de bedragen ingeschreven in het spaarboekje, dat op haar naam geopend is, op te halen.

» De in gemeenschap van goederen gehuwde man kan zich evenwel verzetten tegen de ophaling van de gelden, indien zij geen voorbehouden goederen van de vrouw zijn. De rechter kan, met inachtneming van de belangen van de vrouw en van het huishouden, het verzet geldig verklaren of de opheffing ervan bevelen. Ingevolge deze beslissing zal, al naar het geval, de bevoegdheid om de ophalingen te verrichten aan de man overgedragen of aan de vrouw alleen gelaten worden; de rechter kan evenwel de ophalingen door

een van de echtgenoten afhankelijk stellen van voorwaarden die hij bepaalt.

» De bedragen ingeschreven in het boekje van de vrouw kunnen door haar schuldeisers in beslag genomen worden. Ook de schuldeisers van de man die in gemeenschap van goederen gehuwd is bezitten dit recht, indien de man zich in het belang van het huishouden heeft verbonden; het bewijs daarvan moet door de schuldeiser geleverd worden.»

B. De artikelen 23^{ter} en 45 van dezelfde wet worden opgeheven.

§ 15. Artikel 11 van de wet van 23 juni 1894 houdende herziening van de wet van 3 april 1851 op de mutualiteitsverenigingen wordt opgeheven.

§ 16. De leden 1, 2 en 3 van artikel 3 van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen worden opgeheven en vervangen als volgt :

« De vereniging bestaat uit ten minste zeven werkende leden.

» De minderjarige die de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt kan lid zijn van een vereniging, behoudens verzet van de vader of van de voogd, dat aan een van de directeurs van de vereniging of aan de afgevaardigde van de directie ter kennis wordt gebracht.

» De minderjarige kan tegen het verzet opkomen bij de vrederechter, die uitspraak doet op eenvoudig verzoek, partijen gehoord of geroepen.»

§ 17. A. De artikelen 29, 31, 32 en 37 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst worden opgeheven.

B. In artikel 30 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst worden de woorden « doch behoudens verzet van deze » weggelaten.

C. In artikel 38 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst worden de woorden « De bepalingen van de artikelen 29 en 33 » vervangen door « De bepalingen van artikel 33 ».

D. In artikel 39 van de wet van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst worden de woorden « De bepalingen van artikelen 30 tot 33 » vervangen door « De bepalingen van de artikelen 30 en 33 ».

E. Artikel 41 van dezelfde wet wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« Voor alle geschillen in zake werk, arbeid en loon, die tot hun bevoegdheid behoren, kunnen de werkrechtshraden en de vrederechter voor de minderjarige een voogd ad hoc aanstellen om, in het geding, de afwezigheid of verhinderde voogd te vervangen.»

§ 18. Artikel 9 van de wet van 15 mei 1912 op de kindbescherming wordt opgeheven en als volgt vervangen :

« In de bij de vorige artikelen bedoelde gevallen wordt de termijn voor hoger beroep op vijftien dagen bepaald. In het geval bedoeld bij artikel 6 heeft het hoger beroep geen schorsende kracht.»

§ 19. De leden 2 en 3 van artikel 1 van de wet van 27 augustus 1921, betreffende het uitoefenen van het ambt van burgemeester, schepenen, gemeentesecretaris of -ontvanger, door de vrouwen, en de artikelen 2 en 5 van diezelfde wet worden opgeheven.

§ 20. Artikel 15 van de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand wordt opgeheven en vervangen als volgt :

« De vrouwen kunnen deel uitmaken van de commissies van onderstand.»

§ 21. De artikelen 104 en 105 van de wet van 5 juli 1928 houdende regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst worden opgeheven.

§ 22. De artikelen 2, 3 en 4 van de wet van 1 februari 1947 waarbij de uitoefening van het beroep van pleitbezorger door de gehuwde vrouw afhankelijk wordt

gesteld van de machtiging van de man, worden opgeheven.

§ 23. De artikelen 2 en 3 van de wet van 7 mei 1947, waarbij de uitoefening van het beroep van advocaat bij het Hof van Cassatie door de gehuwde vrouw afhankelijk wordt gesteld van de machtiging van de man, worden opgeheven.

§ 24. De artikelen 2, 3, 4 en 5 van de wet van 7 april 1922, waarbij de uitoefening van het beroep van advocaat door de gehuwde vrouw afhankelijk wordt gesteld van de machtiging van de man, worden opgeheven.

§ 25. Artikel 3 van de wet van 21 februari 1948, waarbij de toelating van de vrouwen tot de magistratuur afhankelijk wordt gesteld van de machtiging van de man, wordt opgeheven.

§ 26. In het eerste en derde lid van artikel 70 van het koninklijk besluit van 10 september 1936, tot codificatie van de postwetgeving in binnenlandse dienst worden de woorden : « aan de gehuwde vrouw », weggelaten.

De eerste volzin van het zesde lid van hetzelfde artikel wordt weggelaten en vervangen door de volgende bepalingen :

« Verzet van de curators der ontvoogde minderjarige of van de gerechtelijke raadslieden, kan enkel worden aangetekend krachtens machtiging van de rechtbank van eerste aanleg van de woonplaats van de ontvoogde minderjarige of van de rechtbank, welke de gerechtelijke raadsman benoemd heeft.»

§ 27. A. In artikel 162 van het koninklijk besluit van 30 november 1939, n^o 64, houdende het Wetboek der registratie, hypotheek- en griffierechten, bekrachtigd bij artikel 2 der wet van 16 juni 1947, wordt 14^o vervangen als volgt :

« 14^o Akten, vonnissen en arresten betreffende procedures ingesteld bij de wetten van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst, van 7 augustus 1922 op de bediendenarbeidsovereenkomst en van 5 juni 1928 houdende regeling van het arbeidscontract wegens scheepsdienst, met betrekking tot de bekwaamheid van de minderjarige om zijn arbeid te verhuren en zijn loon of bezoldiging te ontvangen.»

B. In artikel 59 van het besluit van de Regent van 26 juni 1947 houdende het Wetboek der zegelrechten, bekrachtigd bij artikel één der wet van 14 juli 1951, wordt 29^o vervangen als volgt :

« 29^o Akten betreffende procedures ingesteld bij de wetten van 10 maart 1900 op de arbeidsovereenkomst, van 7 augustus 1922 op de bediendenarbeidsovereenkomst en van 5 juni 1928 houdende regeling van het arbeidscontract wegens scheepsdienst, met betrekking tot de bekwaamheid van de minderjarige om zijn arbeid te verhuren en zijn loon of bezoldiging te ontvangen.»

§ 28. De hieronder bedoelde bepalingen worden aangepast als volgt :

1. In artikel 391^{bis}, derde lid, van het Strafwetboek worden de woorden « krachtens artikel 214^b van het Burgerlijk Wetboek » vervangen door de woorden « krachtens artikel 218 van het Burgerlijk Wetboek ».

2. In de hierna onder a tot e genoemde wetsartikelen worden de woorden « articles 203, 205 et 214 du Code civil » weggelaten en vervangen door de woorden « articles 203, 205 et 218 du Code civil »; in de hierna onder f tot m genoemde wetsartikelen worden de woorden « artikelen 203, 205 en 214 van het Burgerlijk Wetboek » weggelaten en vervangen door de woorden « artikelen 203, 205 en 218 van het Burgerlijk Wetboek » :

a) Artikel 1 van de wet van 24 februari 1847 betreffende onvatbaarheid voor overdracht en beslag

van de pensioenen der weduwen en wezen van de officieren van het leger, alsmede van de wedden van deze officieren, en van de soldij der onderofficieren en soldaten;

b) Artikel 55 van de wet van 16 maart 1865 houdende instelling van een Algemene Spaar- en Lijfrentekas;

c) Artikel 3 van de wet van 18 augustus 1887 betreffende de onvatbaarheid voor overdracht en beslag van het loon der werklieden, gewijzigd bij artikel 30 van de wet van 7 augustus 1922 op het bediendencontract;

d) Artikel 9 van de wet van 23 juni 1894 betreffende de mutualiteitsverenigingen;

e) Het enig artikel van de wet van 20 juni 1896 betreffende de onvatbaarheid voor overdracht en beslag van de pensioenen der bedienden en agenten van de provincie- en gemeentebesturen;

f) Artikel 63 van de wetten op de militaire pensioenen, geordend bij het koninklijk besluit n^o 262 van 11 augustus 1923;

g) Artikel 11 van de wet van 6 juli 1931 tot voorbereiding van het inrichten der sociale verzekeringen der zeelieden van alle rang der koopvaardij;

h) Artikel 19 van het koninklijk besluit n^o 254 van 12 maart 1936 waarbij eenheid wordt gebracht in het regime van de pensioenen der weduwen en wezen van het burgerlijk Staatspersoneel en het daarmee gelijkgestelde personeel;

i) Artikel 19 van het koninklijk besluit n^o 255 van 12 maart 1936 tot eenmaking van het pensioenregime voor de weduwen en wezen der leden van het leger en van de rijkswacht;

j) Artikel 97 van het koninklijk besluit van 26 december 1938 betreffende de pensioenregeling van het gemeentepersoneel;

k) Artikel 55, § 1, c, van de wetten op de vergoedingspensioenen, geordend bij Regentsbesluit van 5 oktober 1948;

l) Artikel 26 van het koninklijk besluit van 31 december 1884 houdende regeling van de wijze van uitkering van het pensioen der gemeenteleraren en onderwijzers;

m) Artikelen 42 en 77 van het koninklijk besluit van 1 juli 1937 tot wijziging der statuten der Kas voor werklieden van het departement van Posterijen, Telegraaf en Telefoon.

3. In artikel 45 van de algemene wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en geestelijke pensioenen, zoals het werd gewijzigd bij artikel 10 van de wet van 2 augustus 1955 houdende preekwatie der rust- en overlevingspensioenen, worden de woorden « artikelen 203, 205 en 214b van het Burgerlijk Wetboek » weggelaten en vervangen door de woorden « artikelen 203, 205 en 218 van het Burgerlijk Wetboek ».

4. In de wet van 14 januari 1928 betreffende de verlatting van familie, gewijzigd bij de wetten van 30 mei 1931 en 17 januari 1939, worden de woorden « artikel 214b van het Burgerlijk Wetboek » weggelaten en vervangen door de woorden « artikel 218 van het Burgerlijk Wetboek ».

5. In artikel 5 van de wet van 24 juli 1939 tot vrijwaring van de rechten der wederopgeroepen burgers, worden de woorden « artikel 214 van het Burgerlijk Wetboek » weggelaten en vervangen door de woorden « artikel 220 van het Burgerlijk Wetboek ».

6. In de hieronder vermelde wetsartikelen worden de woorden « artikelen 214b en 214j van het Burgerlijk Wetboek » weggelaten en vervangen door de woorden « artikelen 218 en 221 van het Burgerlijk Wetboek ».

a) Artikel 5, 4^o, laatste lid, van de besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en ermee gelijkgestelden;

b) Artikel 32, tweede lid, van het besluit van de Regent van 12 september 1946 tot samenordering van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood;

c) Artikel 87, laatste lid, van de besluitwet van 25 februari 1947 tot samenordering en wijziging van de wetten betreffende het pensioenstelsel voor de mijnwerkers en de ermee gelijkgestelden.

7. In artikel 31bis van de wet van 26 februari 1947 het statuut regelende van de politieke gevangenen en hun rechthebbenden (art. 24 van de wet van 10 maart 1954 tot verklaring van de wet van 26 februari 1947 houdende regeling van het statuut van de politieke gevangenen en hun rechthebbenden, gewijzigd bij de wet van 31 maart 1949, en tot wijziging van de statuten van de politieke gevangenen en hun rechthebbenden, van de buitenlanders politieke gevangenen, van de burgerlijke weerstanders en werkweigerars, van de gedeporteerden voor de verplichte arbeidsdienst en van de krijgsgevangenen van 1940-1945), worden de woorden « in de zin van artikel 224a van het Burgerlijk Wetboek » vervangen door de woorden « in de zin van § 1 van artikel 226septies van het Burgerlijk Wetboek ».

Art. 8. Tijdelijke bepalingen.

1^o In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226bis ingevoegd, luidende :

« Ongeacht het huwelijksvermogenstelsel, kan de vrouw zonder machtiging van haar man in rechte optreden voor alle geschillen inzake goederen waarvoor de vrouw het beheer heeft, voor zover dit het beheer betreft, of inzake de rechten die haar zijn toegekend voor de uitoefening van een beroep, een nijverheids- of een handelsbedrijf. »

2^o In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226ter ingevoegd, luidende :

« Wanneer de vrouw om reden van haar huwelijksvermogenstelsel niet in rechte kan optreden zonder toestemming van haar man en wanneer deze zijn toestemming weigert, kan de rechter machtiging verlenen. »

3^o In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226quater ingevoegd, luidende :

« Wanneer de vrouw om reden van haar huwelijksvermogenstelsel geen akte kan verlijden zonder de toestemming van haar man en wanneer deze weigert zijn toestemming te geven, kan zij haar man rechtstreeks doen dagvaarden voor de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement der echtelijke verblijfplaats, die de machtiging kan verlenen of weigeren, nadat de man in raadkamer gehoord of behoorlijk is opgeroepen. »

4^o In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226quinquies ingevoegd, luidende :

« De vrouw die een beroep, een nijverheids- of een handelsbedrijf uitoefent, verbindt zich persoonlijk voor alles wat haar beroep, handel of nijverheid betreft.

» Wordt deze activiteit met de uitdrukkelijke instemming van de man uitgeoefend, dan verbindt zij ook deze, indien tussen hen gemeenschap bestaat. »

5^o In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226sexies ingevoegd, luidende :

« De onbekwaamheden om in rechte op te treden of overeenkomsten aan te gaan, die voor de vrouw voortvloeien uit haar huwelijksvermogenstelsel, worden geschorst :

a) Indien de man afwezig is, ontzet of in de onmogelijkheid zijn wil te kennen te geven;

» b) Indien de man tot een criminele straf is veroordeeld, zolang de straf duurt, al is deze straf enkel bij wederspanning aan de wet uitgesproken.»

6° In het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 226septies ingevoegd, luidende :

« § 1. De opbrengst van de arbeid van de vrouw die een beroep, onderscheiden van dat van haar man, uitoefent, en het daarvan komende spaargeld vormen voorbehouden goederen te haren voordele; alle hiermee strijdige, in het huwelijkscontract opgenomen bepalingen zijn nietig. De zaken bestemd voor het persoonlijk gebruik van de vrouw zijn hierin begrepen, onder meer kleren, juwelen en gereedschappen, alsook alle vergoedingen of schadeloosstellingen die haar toekomen uit hoofde van een ongeval ten gevolge waarvan zij beroepsinkomsten verloren heeft, waarop zij gerechtigd was te rekenen.

» De voorafgaande bepalingen zijn niet toepasselijk op de winst van een handel door de vrouw gedreven met behulp van goederen die haar man tot haar beschikking heeft gesteld.

» § 2. Alleen de vrouw heeft het beheer en het genot van haar voorbehouden goederen; zij alleen mag die beleggen door aankoop van roerende en onroerende goederen; zij mag zonder machtiging van haar man de aldus verkregen goederen verbinden, met hypotheek bezwaren, onder bezwarende titel vreemden en daarover om niet beschikken in het belang van het huishouden of om aan gemeenschappelijke kinderen een stand te verschaffen.

» § 3. Indien de vrouw misbruik maakt van de macht die haar in het belang van het huishouden is toegekend, onder meer in geval van verkwisting, onvoorzichtigheid of wanbeheer, kan de man de intrekking van de macht doen uitspreken door de burgerlijke rechtbank van de laatste echtelijke verblijfplaats, die in raadkamer beslist, in tegenwoordigheid of na behoorlijke oproeping van de vrouw en na het openbaar ministerie te hebben gehoord.

» Het vonnis waarbij intrekking van de macht wordt uitgesproken, is uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet of beroep en zonder borgtocht. Het kan ook, als het definitief geworden is, op verzoek van de man worden ingetrokken.

» Het vonnis wordt door de zorgen van de procureur des Konings of van de man binnen een maand na zijn dagtekening bij uittreksel gezonden aan de griffie van de burgerlijke rechtbank om aldaar te worden overgeschreven in een daartoe gehouden register. Bovendien moet het worden openbaar gemaakt zoals bepaald in artikel 501 van het Burgerlijk Wetboek. Indien een van de echtgenoten koopman is, moet het eveneens worden overgeschreven in het register bedoeld in artikel 12 van de wet van 15 december 1872, en in de arrondissementen waar een rechtbank van koophandel bestaat, moet het in de gehoorzaal worden aangeplakt.

» In geval van dringende noodzakelijkheid kan de voorzitter van de rechtbank de man machtigen zich te verzetten tegen de handelingen die de vrouw zich voorneemt met derden aan te gaan.

» § 4. Op de voorbehouden goederen van de vrouw kan door haar schuldeisers beslag worden gelegd. Er kan ook beslag worden gelegd in geval de echtgenoten gezamenlijk of afzonderlijk overeenkomsten in het belang van het huishouden hebben aangegaan.

» Het bewijs dat de schuld in het belang van het huishouden is aangegaan, moet door de schuldeiser worden geleverd.

» § 5. Het bewijs dat de vrouw een beroep, onderscheiden van dat van haar man, uitoefent, wordt te-

genover de schuldeisers met wie zij zonder bedrog heeft gehandeld, geleverd door overlegging van een akte van bekendheid of door ieder ander middel.

» De vrouw kan, zowel tegenover haar man als tegenover derden de herkomst en de omvang van de voorbehouden goederen bewijzen door alle wettelijke middelen, behalve door algemene bekendheid.

» Indien het onroerende goederen of onroerende rechten betreft, is het bewijs alleen dan ontvankelijk, indien de akte van aankoop door de vrouw de verklaring bevat dat de aankoop door haar gedaan is met hulp van voorbehouden goederen en om als wederbelegging te dienen.

» § 6. A. Bij de ontbinding van de gemeenschap van goederen of van de gemeenschap van aanwinsten worden de voorbehouden goederen begrepen in de te verdelen baten, behalve indien zij terzelfdertijd de hoedanigheid van eigen goederen hebben.

» Schulden betreffende de voorbehouden goederen volgen het lot van deze goederen.

» Indien echter de man of zijn erfgenamen een getrouwe en nauwkeurige boedelbeschrijving opmaken, staan zij voor die schulden niet verder in dan tot de waarde der voorbehouden goederen die zij verkrijgen.

» De vrouw die afstand doet van de gemeenschap, neemt de voorbehouden goederen terug, zuiver en vrij van alle andere schulden dan die waarover zij vroeger tot pand strekten.

» Dezelfde bevoegdheid zal overgaan op haar afstammelingen.

» B. Onder alle stelsels waarin noch gemeenschap van goederen, noch gemeenschap van aanwinsten bestaat, zijn de voorbehouden goederen eigendom van de vrouw.»

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, 30 april 1958.

(1) *Gewone zitting 1956-1957.* — Senaat. *Parlementaire bescheiden*: Wetsontwerp, n° 69, van 19 december 1956. Verslag, n° 346, van 25 juni 1957, door Mevr. Ciselet. — *Parlementaire Handelingen*: Bespreking. Vergadering van 3 juli 1957.

Gewone zitting 1957-1958. — Senaat. *Parlementaire bescheiden*: Amendementen, n°s 10, 15, 17, 19, 20, 22, 23, 24, 27, 28, 31, 36, 37, 39. Tekst in eerste lezing aangenomen op 21 november 1957, n° 41. Aanvullend verslag, n° 46, van 26 november 1957, door Mevr. Ciselet. — Wetsontwerp, n° 243, van 13 maart 1958. Verslag, n° 272, van 25 maart 1958, door Mevr. Ciselet. — *Parlementaire Handelingen*. Bespreking. Vergaderingen van 13, 14, 19, 20, 21, 26 november 1957. Aanneming. Vergadering van 27 november 1957. Bespreking en aanneming. Vergadering van 2 april 1958.

Kamer der Volksvertegenwoordigers. *Parlementaire bescheiden*: Wetsontwerp, n° 811-1, van 28 november 1957. Verslag, n° 811-5, van 19 februari 1958, door de heer Tahon. Amendementen, n°s 811-2, 3, 4, 6. — *Parlementaire Handelingen*: Bespreking. Vergadering van 12 maart 1958. Aanneming. Vergadering van 13 maart 1958.

30 APRIL 1958. — Wet waarbij voor bepaalde spaar-geldinleg de handelingsbekwaamheid van de gehuwde vrouw en van de minderjarige wordt uitgebreid (1).

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. De gehuwde vrouw kan op haar naam een spaarboekje laten openen bij een van de private spaar-kassen die onder de toepassing vallen van het koninklijk besluit van 15 december 1934 en onder de controle van het Centraal Bureau voor de Kleine Spaarders werken.

De zelfs in gemeenschap van goederen gehuwde vrouw heeft alleen de bevoegdheid om de bedragen ingeschreven in het spaarboekje dat op haar naam geopend is, op te vragen.

De in gemeenschap van goederen gehuwde man kan zich evenwel verzetten tegen de opvraging van de gelden, indien zij geen voorbehouden goederen van de vrouw zijn. De rechter zal, met inachtneming van de belangen van de vrouw en van de huishouding, het verzet geldig verklaren of de opheffing ervan bevelen. Ingevolge deze beslissingen zal, al naar het geval, de bevoegdheid om de opvragingen te verrichten aan de man overgedragen of aan de vrouw alleen gelaten worden; de rechter kan evenwel de opvragingen door een van de echtgenoten ondergeschikt maken aan voorwaarden die hij bepaalt.

De bedragen ingeschreven in het boekje van de vrouw kunnen door haar schuldeisers in beslag worden genomen. Ook de schuldeisers van de man die in gemeenschap van goederen gehuwd is, bezitten dit recht indien de man zich in het belang van de huishouding heeft verbonden; het bewijs daarvan moet door de schuldeiser geleverd worden.

Art. 2. De ontvoogde minderjarige wordt als meerderjarig beschouwd in zijn betrekkingen met de private spaarkassen die onder het koninklijke besluit van 15 december 1934 vallen en onder de controle van het Centraal Bureau voor de Kleine Spaarders werken.

De niet ontvoogde minderjarige kan een boekje op zijn naam laten openen zonder tussenkomst van zijn wettelijke vertegenwoordiger.

Behoudens verzet van zijn wettelijke vertegenwoordiger is de niet ontvoogde minderjarige die volle 16 jaar oud is, bevoegd alleen de geldsommen op het aldus verkregen boekje ingeschreven op te vragen; hij kan echter, zonder de toestemming van zijn wettelijke vertegenwoordiger, in de loop derzelfde maand, geen geldopvragingen doen die 500 frank of één tiende van het saldo van het boekje overschrijden. Dit tiende wordt niet als grens beschouwd indien de maandelijks opgevraagde geldsommen niet meer dan 50 frank bedraagt.

Art. 3. Het in de artikelen 1 en 2 bedoelde verzet wordt ingesteld, vervolgd en berecht volgens de regelen van de rechtspleging van gemeen recht, behoudens de volgende afwijkingen :

Het exploit tot verzet wordt betekend aan de afgevaardigde-beheerder of aan de directeur-beheerder van de private spaarkas, naargelang deze is opgericht in de vorm van een naamloze of van een coöperatieve vennootschap, en vermeldt, op straffe van nietigheid, de hoedanigheid waarin hij die verzet doet, handelt, benevens de naam, voornamen, geboorteplaats en -datum van de minderjarige of van de gehuwde vrouw.

Binnen acht dagen te rekenen van de datum der betekening van het exploit, is hij die verzet doet, op straffe van nietigheid van zijn verzet, gehouden de minderjarige of de gehuwde vrouw tot geldigverklaring te dagvaarden en de afgevaardigde-beheerder of de directeur-beheerder van de private spaarkas de eis tot geldigverklaring aan te zeggen.

De termijn om verzet aan te tekenen of om hoger beroep in te stellen bedraagt acht dagen, te rekenen van de betekening van het vonnis; de termijn om zich in cassatie te voorzien bedraagt vijftien dagen.

De in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt aan de afgevaardigde-beheerder of aan de directeur-beheerder van de private spaarkas betekend.

De betekeningen aan de afgevaardigde-beheerder of aan de directeur-beheerder van de private spaarkas kunnen bij ter post aangetekende brief worden gedaan.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands

zegel bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, 30 april 1958.

(1) *Gewone zitting 1954-1955.* — Kamer der Volksvertegenwoordigers. *Parlementaire bescheiden* : Wetsvoorstel n° 330-1, van 15 juni 1955, door de heer Marc-Antoine Pierson.

Gewone zitting 1956-1957. Kamer der Volksvertegenwoordigers. *Parlementaire bescheiden* : Verslag, n° 330-3, van 20 februari 1957, door de heer Rombaut. — *Parlementaire Handelingen* : Bespreking. Vergadering van 22 mei 1957. Aanneming. Vergadering van 23 mei 1957. — Senaat. *Parlementaire bescheiden* : Wetsontwerp, n° 271, van 23 mei 1957.

Gewone zitting 1957-1958. — Senaat. *Parlementaire bescheiden* : Verslag, n° 122, van 21 januari 1958, door Mevr. Ciselet. *Parlementaire Handelingen* : Bespreking. Vergadering van 5 februari 1958. Aanneming. Vergadering van 6 februari 1958. — Kamer der Volksvertegenwoordigers. *Parlementaire bescheiden*. Wetsontwerp, n° 330-3, van 6 februari 1958. Verslag, n° 330-4 van 26 maart 1958, door de heer Rombaut. *Parlementaire Handelingen*. Bespreking. Vergadering van 1 april 1958. — Aanneming. Vergadering van 2 april 1958.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Notarissen : n° 4 - april 1958 :

L. Cordy, Vervreemdingen aan rechtstreekse erfgenamen. Enkele gevaren... (aanvullende nota).

Nederlands Juristenblad : afl. 19 - 10 mei 1958 :

Mr A. Goekoop, De «Kasimbar». — Mr W. F. Lichtenauer, De eerste kamer der Staten-Generaal. — Mr A. Veenhoven, Tarief justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie : n° 4537 - 10 mei 1958 :

Prof. Mr J. C. van Oven, Bezit en bezitbescherming in het ontwerp Burgerlijk Wetboek (I). — R. A. van de Poll, Lijfrente en fiscus. — Mr A. G. Lubbers, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Bewijsrecht (II, slot).

Journal des Tribunaux : n° 4193 - 11 mai 1958 :

Pierre Recht, La convention universelle de Genève et les œuvres des arts appliqués. — Jurisprudence.

Revue Critique de Jurisprudence Belge : 1re trimestre 1958 :

Jean Van Ryn et Pierre Von Ommeslaghe, Les sociétés commerciales.

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités : n° 3 - mars 1958 :

Mme Suzane Rouffry, Des privilèges dans la législation sur les accidents du travail.

Recueil Dalloz : 17e cahier - 7 mai 1958 :

R. Savatier, Un attribut essentiel de l'état des personnes : la santé humaine.